DIELO TROUDA
(Archinow - Machno - Mett e.a.)

ORGANISATORIES PLATFORM VAN DE REVOLUTIONAIRE ANARCHISTEN

voorwoord

Boudewijn Chorus

DE VERLOEDERING VAN HET GEORGANISEERDE ANARCHISME IN NEDERLAND

Petr Archinow, Nestor Machno, Ida Mett
en andere leden van de DIELO TROUDA groep

ORGANISATORIES PLATFORM VAN DE REVOLUTIONAIRE ANARCHISTEN

(Parijs 1926) Groningen 1976
STICHTING PAMFLET – GRONINGEN
eerste druk/2000 exx.

vertaling
Machteld Bakker & Boudewijn Chorus

silhouet omslag: Nestor Machno. 1918 (voor) 1925 (achter).

Voorwoord bij de nederlandse uitgave

DE VERLOEDERING VAN HET GEORGANISEERDE ANARCHISME IN NEDERLAND

Zonder de verdiensten van Ferdinand Domela Nieuwenhuis voor de propaganda en verspreiding van het anarchisme in Nederland te willen veronachtzamen, moet niettemin ook worden vastgesteld dat hij het tegelijk is geweest die, door zijn negatieve opvatting over politieke organisatie van het anarchisme, de anarchisten in Nederland aan het begin van deze eeuw reeds in een isolement heeft gedreven waarvan zij zich tot op de dag van vandaag niet hebben weten te ontdoen. Na de, door het stereotype sociaal-demokratiese verraad van de SDAP mislukte (1), spoorwegstaking van 1903 zette de aftakeling van het (toen nog goeddeels anarcho-)syndikalistiese Nationaal Arbeids Secretariaat (NAS) onafwendbaar in, nu de vrije socialisten onder invloed van Domela het NAS immers als niet meer dan een arbeidersfederatie beschouwden en een ontwikkeling naar hechte landelijke organisatoriese verbanden afwezen. Waar de syndikalisten het samensmedende NAS als leerschool voor een anarchistiese maatschappij hadden bedoeld, moesten zij op den duur het treurige politiek-organisatoriese failliet van het anarchisme in Nederland onder ogen zien. Want ook al had de syndikalistiese vakorganisatie nog in 1920 ruim 50.000 leden (2), bewust anarchisties of syndikalisties was deze aanhang toen allang niet meer, zoals drie jaar later bij de uittreding van het NAS en de formering van het Nederlandse Syndikalisties Vakverbond (NSV) duidelijk bleek. De kansen om in de massabeweging van arbeiders en boeren het anarchisme tot een organisatoriese faktor van revolutionaire potentie, tot „de spreekbuis van de strijdende massa" te ontwikkelen waren gekeerd. En in dat stadium van de opkomst van de nederlandse arbeidersbeweging is dit falen, is Domela's charisma uiteindelijk fataal gebleken.

Sindsdien hebben de anarchisten zich eigenlijk als politieke ballingen van hun eigen denken in sociaal-kulturele emancipatiebewegingen als de vrijdenkersorganisatie De Dageraad (nu: De Vrije Gedachte) en de Internationale Anti-Militaristiese Vereniging (IAMV) moeten terugtrekken. Niet dat het anarchisme daarmee monddood raakte; het wist integendeel de basis te leggen voor doordringende libertaire en humanistiese stromingen in het socialisme, waarvan het pacifisme nog geruime tijd het gevolg bij uitstek zou blijken te zijn. In kultuur-filosofies opzicht hebben de anarchistiese opvattingen en analyses in de vooroorlogse jaren een uitermate belangrijke bijdrage geleverd. Maar de organisatoriese band met het proletariaat bleef verbroken.

Na het uitbreken van de spaanse burgeroorlog was het belang van georganiseerde steun aan de specifiek anarchistiese strijdorganisaties ook vanuit Nederland groter dan ooit. Maar tot meer dan incidentele en propagandistiese steun was de versnipperde beweging hier niet in staat. Enerzijds had de verwording van het pacifisme tot dogmatiese geweldloosheid een verlammende uitwerking op het anarchisme ge-

had, anderzijds hadden de anarchisten door gebrek aan heldere antwoorden op de krisis van het kapitalisme en de opkomst van het fascisme beduidend aan invloed verloren. Zowel ideologies als organisatories viel het anarchistiese kamp kort voor het uitbreken van de wereldoorlog uiteen. In de illegaliteit van '40-'45 heeft het anarchisme als politieke beweging dan ook geen rol van betekenis gespeeld. Tot in de jaren '60 zou deze ernstige tekortkoming zich doen gevoelen. Welliswaar leek de impuls van de kort na de oorlog tot de Eenheidsvakcentrale (EVC) toegetreden anarcho-syndikalisten aanvankelijk tot een herstel van het klassekarakter van het georganiseerde anarchisme te leiden, maar de syndikalisten werden al spoedig door de kommunisten overvleugeld en in 1948 volgde de definitieve breuk. Ook het daarna opgerichte Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (OVB) kon niet voorzien in een syndikalisties alternatief voor de arbeiders; tot vandaag leidt de OVB een kwijnend bestaan.

Niettemin bleef het anarchisme, als voortdurende verbazingwekkende bron van inspiratie voor vele ondogmaties gezinde socialisten, een intrinsieke greep op het gestadig ontwaakte verzet tegen de onterende koude oorlog behouden. De hergroepering van het pacifisme in de jaren van de angst voor een nukleaire wereldbrand bracht onder invloed van de met het anarchisme sympatiserende Bertrand Russell een vredesbeweging op de been die de politieke letargie van de inreformisme verstrikte arbeidersbeweging uiteindelijk zou doorbreken. Maar in de op den duur tot machteloosheid van de regelmaat vervallen demonstraties kon de jonge ban-de-bom-beweging haar kreativiteit niet lang botvieren. Het provocerende, ontmaskerende anarchisme werd herboren in de provobeweging. Organisatories stelde het provotariaat op zich weinig voor en bracht het geen doorbraak in de massieve impasse van het georganiseerde anarchisme. Het vormde echter ontegenzeggelijk de katalisator in de ontluikende groepering van het jongerenverzet in kleine onafhankelijke maar politiek agressieve aksiegroepen. Parijs, Berlijn, Rome 1968 zouden het besef van de noodzaak van afdoende organisatoriese verbanden nog versterken. Maar de ongenuanceerde déklasseringsteorie, die het „klootjesvolk" (proletariaat) in de moderne verzorgingsstaat de fakto niet als potentiëel revolutionair wilde erkennen leidde het provotariaat uiteindelijk in machteloze banen en maakte het anarchisme veeleer tot een vrijblijvend toevluchtsoord voor de talloze ontwortelde en politiek dakloze jongeren, voor wie elke schijnbare legitimatie van hun onverminderde geprivilegieerdheid welkom was. Politieke direkte aksie werd ludiek en daarmee, in de stuiptrekkende kabouterbeweging, krachteloos. Niet omdat het ludieke element op zich de aksie ontkrachtte, maar omdat het van middel tot doel werd. De epigonen van deze incidentele marginale aksie hebben jarenlang het schrale overblijfsel van het georganiseerde anarchisme, de nog altijd bestaande Federatie van Vrije Socialisten (FVS), van een slagvaardige bundeling van krachten weten te weerhouden.

De trieste kortwieking van de organisatiekracht van het anarchisme, de vereng-ing van het anarchisme tot stempelkussen onder invloed van de nieuwe charismata van Roel van Duyn, heeft de militante anarchisten die weigerden het standpunt van de klassenstrijd te verlaten, naar andere werkterreinen gedreven. In de

studentenbeweging, het Vietnam-protest, de boykot-volkstelling aksie, de milieubeweging, wijk- en buurtgroepen, het vormingswerk en vooral de soldatenbeweging hebben deze anarchisten zich aktief ingezet en het belang van struktureel organisatories werk opnieuw ingezien. Sinds 1972 heeft dit in bepaalde anarcho-kringen tot verscheidene, soms nog premature, organisatoriese experimenten geleid. Bij de diskussies die aan deze, vooralsnog niet aan de grote klok gehangen, aktiviteiten ten grondslag lagen dook in een vroeg stadium het zogenoemde Archinow-platform op, synchroon aan de gedachtenwisselingen over het organisatiekoncept van de Organisation Révolutionnaire Anarchiste (ORA) in Frankrijk en Engeland, die de tekst van dit platform tot basistekst hadden gekozen.Een, zij het nog zwakke en niet uitgekristalliseerde, proeve van deze diskussies -met name op het vlak van kritisering van het kontinue isolement van het anarchisme als gevolg van het ontbreken van organisatoriese perspektieven en het uit de weg gaan van konkrete verantwoordelijkheid- is in de loop van de laatste twee jaar onder meer door leden van de groep rond het anarcho-socialistiese tijdschrift De As aangedragen. „Anarchisten kunnen zich onmogelijk identificeren met de hier-en-daar weerslag van oorspronkelijke anarcho-opvattingen, of ze nu worden verwoord binnen nog altijd parlementair opererende partijen als PSP en PPR, aan de basis van vakbonden als NVV en NKV, of binnen organisaties als de KWJ, de soldatenbond BVD, de socialistiese studentenbonden etc. Zulke weerslag kan incidenteel worden toegejuicht, misschien is ze zelfs door anarchisten op de plek tot stand gebracht of sterk beïnvloed. Maar duurzame resultaten, waarmee anarchisten zich kunnen identificeren, worden niet incidenteel tot stand gebracht. Ze dienen verworvenheid te zijn van brede, op kontinuering en konsolidering gerichte, infrastrukturele organisatie. Zulke organisatie zal bij uitstek funksioneren dwars door alle aktiviteit ter linker zijde van de barrikades. Ter linker zijde: daar bevinden zich ook veroveraars van de macht, die zelf willen heersen en zich ter versluiering inlaten met de onderdrukten. Daar zullen anarchisten de ontmaskering moeten bewerkstelligen, door juist datgene te doen wat verboden is en na te laten wat verplicht wordt. Anarchisten organiseren zich welliswaar dwars door alle aktiviteit links van de barrikades, maar niet naar willekeur: zij zoeken die klasse-specifieke organisaties, waar het revolutionair potentiëel het grootst is omdat de repressie er het meest direkt wordt ervaren: gastarbeiders, woonwagenbewoners, Zuid Molukkers, Surinamers, werklozen, uitzendkrachten, gevangenen, politieke vluchtelingen" (3). „In de tweede plaats zal de anarcho-socialist zich moeten manifesteren binnen de politieke massa-organisaties van de arbeidersklasse, met name de vakbeweging. Nu momenteel rechts te hoop loopt tegen de arbeidersbeweging, vanuit het NVV radikalere geluiden klinken en zelfs het bestuurlijk kader van de PvdA even instemmend over de aloude anarchistiese eis van arbeiders-zelfbestuur als relativerend over het parlementarisme spreekt (vgl. de brochure Doe-het-zelf-bestuur, Vormingswerk PvdA 1975), mag het anarchisme zich niet (meer) isoleren in een welliswaar sympatieke, maar marginale syndikale organisatie als het OVB. Het is tenslotte een wijdverbreide misvatting dat een politieke ideologie een hechte politieke organisatie nodig heeft. De vraag of voor anarcho-socialistiese aktiviteiten een landelijke organisatie van anarchisten noodzakelijk is, kan dan ook ontkennend beantwoord worden. Bakoenin stelde al dat de arbeidersklasse zich in zijn hoedanigheid als arbeider moet organiseren" (4).

„Voor de formulering van patronen waarin de socialistiese strijd zich zal kunnen voordoen wil ik uitgaan van de idee van klassenstrijd. Tenminste twee stromingen laten zich aftekenen. De ene stroming is de reformistiese, die de klassenstrijd op de tweede plaats stelt. De huidige sociaal-demokratiese beweging stelt zich op dit standpunt. Voor zover deze beweging over klassenstrijd spreekt gebeurt dit in termen van een wedstrijd. Twee ploegen, twee klassen (kapitaal/arbeid) staan tegenover elkaar opgesteld. Zij gaan een wedstrijd spelen, de klassenstrijd voeren. Reformisten gaan daarmee uit van het bestaan van klassen vóór en onafhankelijk van de klassenstrijd; de klassenstrijd wordt op zekere dag aangebonden, met andere woorden: de klassenstrijd bestaat pas nadien, zodat er op dit moment niet over gedacht en aan gewerkt hoeft of kan worden. De andere stroming is de revolutionaire, die de klassenstrijd primair stelt. Revolutionairen beschouwen het bestaan van de klassen en de klassenstrijd als een en hetzelfde. De uitbuiting van de ene door een andere klasse bepaalt de deling op dat zelfde moment; uitbuiting is reeds klassenstrijd! De klassenstrijd wordt daarmee als veranderd gezien in de produksiewijze. (-) Vaak wordt nu gedacht dat de burgelijke demokratie de klassenstrijd heeft doen verdwijnen. Dat is gezichtsbedrog. Het kompromis van de (burgerlijke) demokratie doet die klassenstrijd helemaal niet verdwijnen. Ze is er juist uitdrukking van (Lefebvre). In de strijd van de burgelijke klasse tegen de feodaliteit moest zij een beroep doen op het volk. De burgerlijke demokratie is in de strijd ontwikkeld en uit de strijd voortgekomen als een kompromis tussen bourgeoisie en „het gewone volk". (-) In het verleden is meermalen door sommige anarcho-socialisten aangedrongen op het zich invoegen in de organisaties van de brede lagen van de arbeidende bevolking. Ik deel die mening om reden van propagandisties-strategies belang. Natuurlijk weet ik net als ieder ander dat de arbeidersbeweging in een burgerlijke maatschappij tweeslachtig is. Zij weerspiegelt in die zin de tegenspraak die eigen is aan de burgerlijke maatschappij. Die hele maatschappij, élk instituut daarvan, is met die tegenspraak doordrenkt. (-) Wil de mens een beetje zinvol kunnen handelen, dan moet hij de immense komplexiteit (de chaotiese ongekende omgeving om hem heen) wat inzichtelijk gaan maken. Maar hij kan niet alle komplexiteit totaal inzichtelijk maken, zodat hij steeds stukjes komplexiteit aanpakt. Zo dringt hij het chaotiese terug (reduksie). (-) Elk instituut is nu de generalisatie van bepaalde reduksies. (-) Waarom heb ik deze teoretiese omweg gemaakt? Wel, er wordt beweerd dat anarcho-socialisten niet in parlementaire lichamen kunnen zitten zonder hun principes geweld aan te doen. Het parlementarisme wordt voorgesteld als hét moment waarop anarcho-socialisten hun deelname in het bestaande systeem moeten onthouden. Maar mij moet eens genoemd worden welk instituut in een burgelijke maatschappij niet behept is met tegenspraken op basis waarvan ik moet besluiten mij van deelname te onthouden" (5).

Deze citaten, waaruit de goede verstaander nog de nodige tegenspraak kan distilleren als maatgeving voor het stadium van diskussie, wijzen duidelijk op de kern van de gedachtenwisseling: anarchisten moeten zich niet in eigen en zeker niet in klasse-onafhankelijke organisaties opsluiten, maar intreden – al of niet in onderling organisatories verband – in bestaande klasse-organisaties. Zij moeten zich

ondubbelzinnig op het standpunt van de klassenstrijd stellen en niet talmen aan de fronten van deze strijd op te duiken. Juist over deze problematiek handelt nu het hierbij aangeboden Organisatories Platform van de Revolutionaire Anarchisten. Dat wil zeggen: het Platform wordt gekenmerkt door de verwerping van de „syntese-opvatting" – hierboven ook in de beide nederlandse verschijningsvormen van de déklasseringsteorie en de klootjesvolkanalyse ontleed –, die pretendeert het sociale anarchisme te kunnen verenigen met het individualisme, dat de klassenstrijd verwerpt. Het Platform toont het belang aan van het inzicht dat revolutionair anarchisme en organisatie in de arbeidersbeweging niet te scheiden zijn. Op dit punt is met name het Algemeen Gedeelte van belang.

Binnen het nederlandse anarchisme heeft *„het Archinow-platform"* (zoals uit het hierna volgende voorwoord bij de franse uitgave blijkt, was Archinow niet de enige auteur) de laatste jaren op verdachte wijze een kwalijke faam gekregen. Daarvoor zijn enkele direkt aanwijsbare oorzaken, die zijdelings reeds in het korte historiese overzicht hiervóór ter sprake kwamen. De „syntese"-aanhangers hebben handig gebruik weten te maken van de in het anarchisme nogal wijd verbreide misvatting, dat organisatie synoniem is met autoriteit. Organisatie zou machtspolitiek zijn en als zodanig in strijd met het anarchisties beginsel van volledige verwerping van gezag en autoriteit. De paragraaf „Verwerping van het gezag" in het Algemeen Gedeelte spreekt op dit punt duidelijke taal. Een andere verdachtmaking van het Platform betreft de lezing, dat het uitsluitend zou handelen over militaristiese vormen van (geheime) organisatie van anarchisten. Daarbij werd dan verwezen naar de militaire achtergrond van de auteurs, alle afkomstig uit de autonome revolutionaire strijdgroepen van Nestor Machno. Dat het hier niet om een militaire achtergrond gaat, maar om een revolutionaire strategie *in de burgeroorlog*, werd wijselijk verzwegen. Het Opbouwend Gedeelte van het Platform, en met name de paragraaf „Verdediging van de Revolutie" verschaft hierover duidelijkheid. Het Platform wijst elke dwang kategories af! Voorts hebben met name funksionarissen van de Federatie van Vrije Socialisten in de jaren 1972-74 al degenen die het organisatievraagstuk volgens het Platvorm binnen de FVS ter diskussie wilden stellen konsekwent en via uiterst doorzichtige manoeuvres in verband met terrorisme, sabotage, politieke moord & doodslag trachten te brengen. Het feit dat de „aanhangers" van het platformkoncept zich inderdaad – en terecht – bij menige gelegenheid in woord en daad solidair hebben betoond met het lot van al of niet anarchistiese gewapende strijders en stadguerillero's die in handen van medogenloze staatsvervolgings-apparaten waren gevallen, speelde deze funksionarissen daarbij gemakkelijk in de kaart. Dat het een met het ander niets van doen heeft, spreekt intussen voor zich. Er was evenwel een merkwaardige reden waarom de stelselmatige ontluistering van het Platform zich zo gemakkelijk kon ontplooien. Deze reden is de eenvoudigst denkbare, en als zodanig tegelijkertijd een kurieuze barometer van de deplorabele infrastruktuur van het recente nederlandse anarcho-gebeuren: er was geen adekwate vertaling van het Platform voorhanden! Welliswaar heeft in „kader"-kringen van de FVS korte tijd een schamper en nauwelijks te lezen stencil gecirkuleerd dat de tekst van het Platvorm pretendeerde te bevatten,

maar een dermate abominabele vertaling als dat vod presenteerde vermag de titel werkelijk niet dragen. (Nader onderzoek heeft inmiddels uitgewezen dat de tekst vertaald was uit een engelse vertaling – in het voorwoord waarvan nota bene verontschuldiging wordt gevraagd voor het feit dat niet beschikt kon worden over een korrekte vertaling – die weer genomem was van de eveneens slechte franse vertaling uit het russies . . .) Ook ervan uitgaande dat vele nederlandse kameraden het frans redelijk beheersen kunnen we nog niet aannemen dat het Platform gemeengoed was: de eerste uitgave van de ORA in 1972 is namelijk vrijwel niet verkrijgbaar geweest omdat de ORA met heruitgave wilde wachten op een herziene vertaling, die pas in 1975 is uitgekomen.

Nog een enkel woord *over het ontstaan van het Platform.* De russiese anarchisten die de gewetenloze uitroeiïng onder Trotzky van de strijdgroepen van Nestor Machno in 1921 wisten te overleven en vervolgens ook nog aan de terreur van de Tcheka konden ontkomen, hebben zich aanvankelijk in Berlijn, later voor een deel in Parijs gevestigd. Daar formeerden zij een anarchistiese groep in ballingschap, waarin behalve Machno zelf vooral zijn oude strijdmakker Petr Andreevich Archinow aktief was. Deze groep heeft via haar krant Dielo Trouda (Zaak van de Arbeiders) analyses en historiese studies gepubliceerd over de russiese revolutie, het verraad en de afleidingsmanoeuvres van de bolsjewisten, de Tchekaterreur, de vervolging van revolutionaire anarchisten in Rusland. De groep voerde intensieve diskussie over het falen van de russiese anarchisten om tegenover de bolsjewisten de strijdorganisaties van de arbeiders te beschermen en te verbinden. Dielo Trouda konkludeerde dat dit falen allereerst een kwestie van organisatoriese zwakte, van gebrek aan eenheid en verbinding van de talrijke anarcho-groepen in Rusland sinds 1905 moest zijn geweest. Uit deze diskussie ontstond een organisatories koncept, het Platform. Bijna een halve eeuw later is het, opnieuw in Parijs, weer boven water gekomen, met name door toedoen van de broers Cohn-Bendit (6). Op 16 mei 1968 droeg Gabriel het lied voor dat de gewapende strijders van Machno's ruiterleger voor Machno en zijn vrouw hadden gezongen: *„hoera, hoera/Op mars/de vrijheid tegemoet/voor moedertje Galia/voor vadertje Machno/We zullen verslaan/ verpletteren in de slag/wij zullen overwinnen/de laatste kommissaris".*

Nu het Platform, zoals betoogd, op bepaalde punten wederom aktueel is geworden, wil dit niet zeggen dat met deze uitgave beoogd wordt overschatting ervan uit te lokken. Per slot van rekening is de tekst vijftig jaar oud en op het vlak van de organisatoriese koncepten hebben de ervaringen met de anarchistiese kollektieven in de spaanse revolutie en de daarop volgende burgeroorlog – tien jaar na de totstandkoming van het Platform – duidelijker taal gesproken dan ooit in de geschiedenis van de arbeidersbeweging. De lezer zal evenwel verbaasd kunnen konstateren dat belangrijke gedeelten van het Platform zonder meer van toepassing kunnen worden gebracht op juist die ervaringen. Maar dat neemt verscheidene zwakke passages niet weg. De woordkeus is niet altijd even gelukkig en een zekere dichterlijke verheerlijking en romantisering van de arbeid steekt nogal af bij

de nuchterheid van de algemene analyse. Ook de opmerkingen over het belang van de boerenstand en een aanzienlijk gedeelte van de ekonomiese analyse zijn zwaar uit de tijd. Vergeten we niet dat de tekst is geschreven tegen de achtergrond van een uitgesproken plattelands-samenleving, namelijk die van Rusland in 1926 met 85% boeren.

Tenslotte op één specifiek punt een *vertaaltechniese verantwoording.* Het gaat om het begrip *revolutionaire anarchisten.* In de franse tekst wordt dit begrip telkens afgewisseld met de in Nederland niet ingevoerde term *anarcho-kommunisten.* De oorzaak hiervan ligt in de geschiedenis van het russiese en franse anarchisme. Enerzijds om verwarring met het hier geladen gebleken (7) begrip *libertair marxisme* te voorkomen, anderzijds omdat het Platform op de essentiële punten (La plateforme d'organisation des forces révolutionnaires de l'anarchisme: eerste alinea Organisatories Gedeelte) steeds de term revolutionair anarchisme gebruikt en tenslotte ook omdat de nederlandse anarchisten die zich op het Platform baseren deze term gebruiken, hanteert onze vertaling in alle gevallen: *revolutionair anarchisme.* Dat dit begrip van toepassing is op die stroming in het anarchisme die zich op het standpunt van de klassenstrijd stelt en ook bereid is daaruit de noodzakelijke konsekwenties te trekken – teoreties zowel als prakties –, zal de lezer nu spoedig bevestigd zien.

Boudewijn Chorus. Groningen, 1976.

(1) Albert de Jong: De spoorwegstaking van 1903; Heemstede 1953, heruitgave A.U., Amsterdam 1973.
(2) Hans Ramaer: Van Domela tot Provo, – anarchisme in Nederland; Maatstaf aug.-sept. 1976, arbeiderspers, Amsterdam. In dit nummer ook interessante gegevens over Nestor Machno c.s., de russiese revolutie en het anarcho-syndikalisme.
(3) Boudewijn Chorus: Anarchisme-diskussie; De As 15/16, aug. 1975, Stg. Pamflet, Groningen.
(4) Hans Ramaer: Anarchisme–diskussie; De As 20, apr. 1976.
(5) Thom Holterman: Anarchisme-diskussie; De As 21/22, aug. 1976. Zie ook zijn brochure Over arbeidersstrijd en arbeiderskontrole; Tegengif nr. 1, Stg. Pamflet, Groningen 1976.
(6) Gabriel & Daniel Cohn Bendit: Linksradikalisme, remedie tegen een verkalkt communisme; Kritiese Biblioteek/Van Gennep, Amsterdam 1969.
Zie met name blz. 276 e.v. de overeenkomsten met het Platform.
(7) „Als korreksie op een binnen de anarchistiese beweging gegroeide traditie van anti-marxisme mogen de zich onder meer op Guérin baserende libertair-marxisten nuttig werk gedaan hebben, nu zij sinds enige tijd het nivo van intellektualistiese zelfbevrediging niet te boven komen, is er geen sprake meer van maatschappelijke relevantie. Het libertair-marxisme is gedevalueerd tot anarchisme-als-filosofie, een stroming die het anarchisme dialekties heeft gekortwiekt tot kenteorie" (4).

Voorwoord bij de franse uitgave

DE RUSSIESE ANARCHISTEN, DE REVOLUTIE VAN 1917 EN HET PLATFORM

Het succes van het leninisme tijdens de russieve revolutie heeft een sluier geworpen over de andere revolutionaire groepen uit die tijd, die de wereld in 1971 deden schokken. Onder hen namen de anarchisten een biezondere plaats in; de rol die zij speelden en hun invloed zijn lange tijd miskend, zoniet verborgen geweest door de vlotte lastertaal van de gevestigde macht. Pas sinds kort is de historiese waarheid begonnen door te dringen; nu ontdekken sommigen wat zij al te lang hebben willen ontkennen: eerst was het maar al te gemakkelijk schuil te gaan achter de bolsjewistiese leuzen, maar de herhaalde dwalingen en mislukkingen van het marxisme-leninisme op weg naar de oplossing van de problemen die zich voordeden in de strijd tegen het kapitalisme en in de pogingen om socialistiese regimes te vestigen, hebben de anti-autoritaire en anarchistiese stroming – waaraan de gehele bevrijdingsbeweging van het proletariaat ontspringt – opnieuw aan de orde van de dag gesteld.

De russiese anarchistiese beweging in het voetspoor van Bakoenin en Kropotkin, kreeg, afhankelijk van de intensiteit van de tsaristiese onderdrukking, diverse kansen. Vooral tijdens en na de russiese revolutie van 1905 heeft de beweging een aktieve rol gespeeld. En ook al valt er heel wat aan te merken op deze eerste massale opstand in Rusland, het is niet te ontkennen dat de geringe inbreng van de partijen met revolutionaire pretenties – in het biezonder de sociaal-revolutionairen en de bolsjewistiese sociaal-demokratiese partij – een beslissende rol speelde in de mislukking van deze revolutionaire opstand. Daarop volgde een zware tijd; gewapende aksies en onteigeningen moesten de onverbiddelijke opkomst van de tsaristiese onderdrukking zien te stuiten. De anarcho-kommunisten werden erom beroemd; in Sebastopol liet de groep van Borrisow 21 matrozen die wegens muiterij ter dood waren veroordeeld van het pantserschip Potemkin ontsnappen. In Jekaterinoslaw blies de slotenmaker Archinow op 23 december 1906 een flatgebouw op waarin zich de leden van een politiële strafexpeditie ophielden. Daarbij kwamen verschillende kozakken-officieren en marechaussees om het leven. Diezelfde Archinow schoot op 7 maart 1907 temidden van een enorme menigte de spoorwegchef van Alexandrowsk met een revolverschot neer. Hij verweet deze kerel niet alleen jarenlang arbeiders onderdrukt te hebben, maar bovendien 120 van hen, die hadden deelgenomen aan de gewapende opstand van 1905, te hebben aangegeven: meer dan 100 van hen waren daarop ter dood of tot dwangarbeid veroordeeld. Zo heeft ook Nestor Machno door systematiese onteigening van vooraanstaande landeigenaren en de bourgeoisie van Gouliai Pole en door de exekutie van al te ijverige marechaussees en spionen van zich doen spreken.

De reaksie nam intussen harde vormen aan: Borrisow wordt in 1909 op 27-jarige leeftijd opgehangen; Archinow, ter dood veroordeeld maar tweemaal ontsnapt, wordt toch weer gevangen genomen in 1909 en tot levenslang veroordeeld; Mach-

no volgt hem naar dezelfde gevangenis en krijgt, hoewel aanvankelijk eveneens ter dood veroordeeld, later levenslang opgelegd.

Het jaar 1917 opent de deuren voor de overlevenden van dit heroiese tijdperk van direkte aksie, – overlevenden die zich inspannen juist de harde aksies voor hun rekening te nemen in de grote omwenteling en een onbetwistbaar radikale rol spelen in de gevoerde strijd. Maar de mooie eensgezindheid weet zich niet lang te handhaven. De bolsjewieken haasten zich al degenen die zich links van hen opstellen uit te roeien, om zich aldus te kunnen verzekeren van de macht. Hun aangeboren zucht tot opportunisme en reformisme vindt uitdrukking in de verloochening van zowel de belangen van het proletariaat als van hun eigen oktober-aspiraties. In april 1918 worden de anarchistiese groeperingen in Moskou gewapenderhand gearresteerd: 600 anarchisten verdwijnen achter de tralies, vele tientallen worden gedood. De officiële reden is de opruiming van a-sociale en onkontroleerbare elementen; in werkelijkheid gaat het erom de organisatie van een gewapend leger te tonen, een leger dat zich zou verzetten tegen dissidenten en misbruik van de Tcheka. Daarna heeft de doorbraak plaats: de sociaal-revolutionairen, die sinds oktober in het gouvernement waren vertegenwoordigd, probeerden op hun beurt te reageren door in juli 1918 in Moskou een coup tegen de Tcheka en de macht uit te voeren; zij falen verschrikkelijk en worden totaal uitgeroeid. Eén van de anarchistiese stromingen sluit zich aan bij de bolsjewieken om taktiese redenen en op basis van verlangen naar anti-reaksionaire eensgezindheid, maar zij vervalt al spoedig in wanorde en treedt in de Bolsjewistiese Partij, die inmiddels kommunisties was geworden (alle hoop op samengaan met de mensjewieken was sinds maart 1918 vervlogen). Later werden de traditionalistiese anarchisten noodgedwongen voor dezelfde keus gesteld. De meest konsekwente militanten werden aldus genoopt, door onderdrukkingen en machtsmisbruik die op flagrante wijze de werkelijke kontra-revolutionaire aard van het regime aan het licht brachten, direkt – met het wapen in de hand – op te treden tegen deze reaksie onder het mom van de revolutie. De Machno-beweging en de opstand van Kronstadt vormden de laatste oktober-opleving. De anti-autoritaire russiese revolutie is bedwongen. Deze nederlaag zal grote en langdurige gevolgen hebben voor de internationale arbeidersbeweging.

Enkele ontsnapten slagen erin door de mazen van het Tcheka-net te glippen en vluchten naar het buitenland, aanvankelijk Duitsland, later vooral Frankrijk. Zo ontstaat een buitengewoon aktieve groep van russiese revolutionaire anarchisten rondom het tijdschrift Dielo Trouda (De zaak van de arbeiders) waarin uitstekende analyses en studies betreffende de russiese revolutie en het doen mislukken ervan door de bolsjewieken verschijnen en artikelen over de verwording van het regime. De kollektieve gedachtenwisseling van de Dielo Trouda aktivisten leidde tot de publikatie van het Organisatories platform van de revolutionaire anarchisten. Dit ontwerp werd hun uitgangspunt en trachtte in het licht van de in Rusland opgedane ervaring de grondbeginselen van het anarchisme te verduidelijken, om het anarchisme een meer samenhangende en konstruktieve rol te laten spelen in de verwerkelijking van het revolutionaire ontwerp. Zij stuitten daarbij op het traditionele negativisme van de „professionals van de anarchie" die door hun verstande-

lijke en verwarde visies in onmacht zijn vervallen (het is een opmerkelijk feit, dat de fundamentele eis van vrijheid van anarchistiese ideeën de ontluiking toestaat van kleine snoeshanen, meesters in wanorde en onzekerheid, zoals ze dikwijls welig tieren in pseudo-anarchistiese milieus: onderdelen van belangrijk remmende faktoren in de verbreiding van de proletariese en sociale betekenis van het anarchisme). Het Platform maakt daarom de grens wat duidelijker tussen die vage elementen die volstaan zich anarchist te noemen en diegenen die waarlijk voorstanders zijn van de sociale strijd om de emancipatie van de arbeiders. Dit ontwerp van Platform bracht een fikse diskussie te weeg, eerst binnen de russiese anarchistiese beweging in ballingschap, later binnen de internationale anarchistiese beweging. Sommige aanhangers van „het officiële anarchisme", gekorrumpeerd door herhaaldelijk en aanzienlijk geschipper jegens het bourgeois-regime (met name door aktieve deelname aan de vrijmetselarij, – een speciale hobby van voorstanders van de vermaarde maar verwarde „syntese"), attaqueerden het Platform agressief door het stelselmatig te denigreren, het voor te stellen als een poging het anarchisme te „verbolsjewiseren" en verkapte pogingen hun vijandige houding te verbergen ten aanzien van de klasse-opvatting zoals deze in het Platform is uitgedrukt, kortom door hun ontkenning van de klassenstrijd.

De essentiële punten in de zich ontspinnende diskussie kristalliseerden zich alsvolgt uit: oorzaken van de zwakte van de anarchistiese beweging; betekenis en geest van het Platform; revolutionair anarchisme versus de „syntese"; sowjets en de produksie; invloed van de anarchisten op het revolutionaire proces; verdediging van de revolutie; revolutionaire anarchistiese organisatie. Deze punten werden in talloze artikelen door de redakteuren van het Platform aangeroerd (zie onder meer de literatuurlijst achter in deze brochure). De originaliteit en voornaamste tendens van het Platform bestaat in het aantonen van de noodzaak een militante praktijk van revolutionaire anarchisten solide op te bouwen door een omvattende organisatie op de been te brengen, die de meest pure en meest aktieve anarchisten verenigt. Daarmee brengt het tevens een verlangen tot uitdrukking dat vooral diep en dringend gevoeld werd door de ontvluchte Machnowitchina, voor wie het gemis aan betrekkingen met de andere anarcho-groepen funest was geweest.

Het organisatieprobleem is altijd de achillespees van de anarchisten geweest: velen hebben steevast de voorkeur gegeven aan het belijden van de schoonheid van de anarchistiese beginselen en het schoonhouden van de handen door een direkt verband met de sociale werkelijkheid te negeren, – wat in feite neerkomt op een borgtocht voor het bestaande regime van uitbuiting. De voorstanders van de sociale revolutie zullen, naast alle bekende problemen, in het Platform de essentiële moeilijkheden van de revolutionaire strijd terugvinden. Op het vlak van organisatie levert het Platförm een fundamentele bijdrage in de formatie van een niet-burokra tiese revolutionaire organisatievorm. De voornaamste beginselen – kollektieve voortdurende verantwoordelijkheid en methode van kollektieve aksie (of kollektieve benadering) – vormen het tegengif op alle burokratie, aangezien ze de zorg om het nuttige effekt van de strijd koppelen aan het direkte optreden van elke strijder

op zich. Deze kollektieve benadering waarborgt de samenhang en het verband van de onderlinge betrekkingen tussen de revolutionaire minderheid en de werkende massa.

Het zal duidelijk zijn dat de O.R.A. wordt geïnspireerd door dezelfde zorgen en zich laat leiden door dezelfde vooruitzichten op basis van een organisatie van de meest radikale proletariese elementen, als onomwonden voorstanders van de sociale revolutie, die – waar het om klassestrijd gaat – een proletariese klasse-benadering hebben. Hierbij zal worden gelet op een diepgaand en direkt dialekties verband tussen de teoretiese uitwerking en de kollektieve militante praxis van het revolutionaire ontwerp. Het is deze beweegreden, die ons noopt deze basistekst te leren kennen.

Een laatste opmerking over deze tekst. Geruime tijd is de tekst beschouwd als het persoonlijk werk van Petr Archinow, die inderdaad de spil was van de groep rond Dielo Trouda. Het is niettemin nodig de waarheid recht te doen (met name op grond van de getuigenis van Ida Mett, auteur van de Kommune van Kronstadt). Het Platform werd kollektief uitgewerkt door de redaksie van Dielo Trouda, bestaande uit: Archinow, Machno, Valewsky, Linsky en Mett. Het is dan ook niet mogelijk deze tekst uitsluitend aan de persoon van Archinow te koppelen om afbreuk te doen aan de waarde van de kollektieve onderneming.

De voorliggende tekst is een nieuwe en exaktere vertaling van de hand van een russiese kameraad van de O.R.A. De eerste en enige tot nu toe bekende franse vertaling werd vervaardigd door Volin, die vervolgens een van de voornaamste tegenstanders van het Platform werd. Volin's vertaling bevat enkele belangrijke vertaalfouten, waarvan de tegenstanders dankbaar gebruik hebben gemaakt (zo vertaalt hij „zich oriënteren" met „dirigeren" waar het de benoeming van een kontrolekommissie betreft).

Organisation Révolutionnaire Anarchiste. Parijs, 1975.

INLEIDING

Het is veelbetekenend dat de anarchistiese beweging zwak blijft en zich in de geschiedenis van de arbeidersstrijd meestal als een faktor van gering belang heeft gemanifesteerd, ondanks de kracht en het onbetwistbaar positieve karakter van libertaire ideeën, ondanks de juistheid en integriteit van anarchistiese standpunten ten aanzien van de sociale revolutie, ondanks ook het heldendom en de ontelbare offers die anarchisten in de strijd voor het revolutionaire anarchisme hebben gebracht. Deze tegenstelling tussen de positieve en onbetwistbare deugdelijkheid van libertaire ideeën enerzijds en de miserabele staat van vegetatie waarin de anarchistiese beweging verkeert anderzijds, is te verklaren vanuit een aantal oorzaken waarvan de voornaamste het ontbreken van organisatoriese richtlijnen betreft.

In vrijwel alle landen ontpopt de anarchistiese beweging zich in lokale organisaties die doorgaans tegenstrijdige opvattingen in teorie en praktijk vertolken, zonder tastbare perspektieven voor de toekomst of ook maar enige kontinuïteit in de strijdbare aksie. Gewoonlijk gaan zulke groepen dan ook spoedig de mist in. Een dergelijk deplorabele toestand van het revolutionaire anarchisme kan niet anders dan als 'chroniese desorganisatie' worden aangemerkt. Deze desorganisatie-ziekte heeft zich als gele koorts in het organisme van de anarchistiese beweging genesteld en er decennia lang huisgehouden. Dat dit mogelijk is geweest valt ongetwijfeld te verklaren uit bepaalde teoretiese manko's, waarvan met name de onjuiste interpretatie van het individualisme-beginsel binnen het anarchisme genoemd kan worden, waar dit beginsel immers al te vaak verward werd met het ontbreken van verantwoordelijkheid. De aanhangers van deze interpretatie exploiteren dit beginsel van individualisme in feite voor zichzelf als excuus voor de chaotiese toestand van de anarchistiese beweging, daarbij krampachtig verwijzend naar de zogenaamd onveranderlijke uitgangspunten van het anarchisme en zijn voormannen. Maar de 'onveranderlijke' uitgangspunten en de voormannen laten juist het tegengestelde zien: versnippering van krachten werkt ruïneus, terwijl hechte vereniging dynamies is. Dit vereiste voor sociale strijd geldt evenzeer voor klassen als voor organisaties.

Anarchisme is noch een utopie noch een abstrakt filosofies idee. Anarchisme is een sociale beweging van de werkende massa. Daarom moet het zijn krachten bundelen in voortdurende agiterende organisatie op basis van de reële en strategiese eisen van arbeidersstrijd. In zijn inleiding bij Bakoenin's brochure over de Commune van Parijs (editie van 1892) stelt Kropotkin al: „Wij zijn ervan overtuigd dat de formatie van een anarchistiese organisatie in Rusland wenselijk, zelfs uitermate noodzakelijk is en allerminst afbreuk doet aan de algemene revolutionaire taak". Ook Bakoenin zelf keerde zich nooit tegen het konsept van een algemene anarchistiese organisatie. Zowel zijn aspiraties ten aanzien van organisaties als zijn aktiviteiten in de Eerste Internationale geven ons integendeel het volste recht hem te beschouwen als een aktief voorstander van juist zo'n organisatie. In het alge-

meen hebben trouwens vrijwel alle aktieve anarchisten gevochten tegen versnippering en hun hoop gesteld op een anarchistiese beweging die door eenheid van doel en middelen aaneengesmeed zou zijn.

Tijdens de russiese revolutie van 1917 werd de behoefte aan een algemene organisatie het sterkste gevoeld. Op dat moment vertoonde de libertaire beweging enorme verdeeldheid en verwarring. Het ontbreken van een algemene organisatie dreef heel wat anarchistiese aktivisten in de bolsjewistiese rijen. Dit ontbreken is ook nu de oorzaak van de passiviteit van vele strijdbare anarchisten die een optimale inzet van hun krachten – die vaak aanzienlijk zijn – belemmerd zien. We hebben enorme behoefte aan een organisatie die de meerderheid van de betrokkenen in de anarchistiese beweging omvat en een algemene, taktiese en politieke lijn in het anarchisme brengt die zou moeten dienen als leidraad voor de hele beweging. *Het wordt tijd dat het anarchisme het moeras van de desorganisatie verlaat, een eind maakt aan de eindeloze aarzelingen omtrent de belangrijkste taktiese en teoretiese problemen, resoluut gaat werken aan een duidelijk herkenbaar doel en een georganiseerde kollektieve praktijk tot stand gaat brengen.* Maar het is niet genoeg om de absolute noodzaak van een dergelijke organisatie vast te stellen: we moeten ook de methode voor haar vorming uitwerken.

Het „syntese-konsept", de hereniging van representanten van diverse stromingen binnen het anarchisme, verwerpen we als teoreties en prakties ongerijmd. Een dergelijke organisatie, die in teoreties en prakties opzicht uitgesproken heterogene elementen zou inkorporeren, zou maar een mechaniese verzameling van individuen zijn die stuk voor stuk een andere konsepsie hebben van de anarchistiese problemen. Op het kritieke moment zou zo'n club onvermijdelijk uit elkaar spatten. Ook de anarcho-syndikalistiese metode lost het probleem van anarchistiese organisatie niet afdoende op, door er namelijk geen prioriteit aan te verlenen en zich alleen te interesseren in infiltratie en de verovering van een krachtige positie in het industriële proletariaat. Op dit terrein kan evenwel geen werkelijk resultaat worden geboekt zonder een algemene anarchistiese organisatie.

Volgens ons is de enige methode die naar de oplossing van het probleem van algemene organisatie leidt het verenigen van aktieve anarchistiese strijders op basis van exakte posities; teoreties, takties en organisatories op basis van een homogeen programma. Het uitwerken van zo'n programma is een van de belangrijkste taken die de sociale strijd van de afgelopen jaren aan anarchisten heeft opgelegd. Het is ook deze taak, waaraan de groep russiese anarchisten in ballingschap een groot deel van haar krachten wijdt.

Het organisatoriese Platform dat wij hier aanbieden geeft de grote lijnen van zo'n programma aan. Het zou moeten dienen als de eerste stap naar de vereniging van libertaire krachten in één aktief en strijdbaar revolutionair kollektief: de Algemene Anarchistiese Bond. Zonder twijfel zullen er lakunes in dit platform blijken te zitten, zoals nu eenmaal alle nieuwe konsepten kinderziektes vertonen. Mo-

gelijk ontbreken bepaalde stellingen, zijn andere ontoereikend uitgewerkt en zijn weer andere te gedetailleerd of zichzelf herhalend. Mogelijk, maar niet van vitaal belang. Belangrijk is het aangeven van de grondslagen van algemene organisatie; daarin althans bedoelt dit platform te voorzien. Het is aan het uiteindelijke kollektief, de Algemene Anarchistiese Bond, dit alles uit te breiden, de verder noodzakelijke diepgang te verschaffen en er een definitief platform voor de gehele anarchistiese beweging van te maken.

Ook op een ander punt maken wij ons geen illusies: we voorzien dat representanten van het zogenaamde individualisme en van het chaotiese anarchisme ons schuimbekkend zullen attaqueren en zullen beschuldigen van aanranding van anarchistiese beginselen. We weten evenwel dat deze individualististiese en chaotiese elementen onder „anarchistiese beginselen" politieke onverschilligheid, verwaarlozing en gebrek aan verantwoordelijkheid verstaan en dat deze faktoren bijna ongeneeslijke scheuringen in onze beweging hebben veroorzaakt. Daartegen vechten wij juist met alle energie en hartstocht die in ons is. Vandaar dat we aanvallen uit dit kamp bij voorbaat gelaten over ons heen zullen laten gaan. We vestigen onze hoop op andere strijders, die trouw blijven aan de essentie van het anarchisme, maar de tragedie van de anarchistiese beweging hebben meegemaakt en daaronder gebukt gaan; op die strijders die moeizaam naar een uitweg zoeken. En daarnaast vestigen we onze hoop op de jonge anarchisten die, geboren in de adem van de russiese revolutie en dadelijk middenin konstruktieve problemen verzeild, vast en zeker de realisatie van positieve en organisatoriese uitgangspunten in het anarchisme zullen eisen.

Alle over de gehele wereld verspreide anarchistiese organisaties, alsmede alle geisoleerde anarcho-strijders nodigen wij uit zich te verenigen op basis van dit algemene organisatotiese platform. Moge dit platform dienen als revolutionaire ruggegraat, als trefpunt van de anarchistiese beweging. Moge het de basis vormen van de algemene Anarchistiese Bond.

Leve de sociale revolutie van alle arbeiders ter wereld!

De Dielo Trouda groep. Parijs, 20 juni 1926.

DE KLASSENSTRIJD, ZIJN ROL EN ZIJN BETEKENIS

Een enkelvoudig mensdom is
er niet. Er is een mensdom
in klassen: slaven en meesters.

Evenals alle maatschappijen die er aan vooraf zijn gegaan, vormt ook de kapitalistiese bourgeois-maatschappij in onze tijd geen geheel. Zij is verdeeld in twee aparte kampen, die zich in sociaal opzicht van elkaar onderscheiden door hun situatie en hun funksie: het proletariaat (in de volle betekenis van het woord) en de bourgeoisie. Sinds eeuwen is het lot van het proletariaat gelegen in torsing van de last van zware fysieke arbeid. De vruchten van deze arbeid worden evenwel niet door het proletariaat geplukt maar door een andere, geprivilegieerde, klasse. Een klasse die eigen bezit heeft, machtig is en de voortbrengselen van de kultuur (wetenschap, onderwijs, etc.) in handen heeft: de bourgeoisie. De basis waarop de moderne maatschappij is gegrondvest en zonder welke zij niet zou kunnen bestaan wordt gevormd door sociale onderwerping en uitbuiting van de werkende massa. Deze situatie levert een klassenstrijd op die nu eens een openlijk gewelddadige vorm aanneemt, dan weer onmerkbaar en kalm verloopt, maar die inhoudelijk steeds gericht is op de omvorming van de bestaande maatschappij in een samenleving die gehoor geeft aan de zorgen en noden van de arbeiders en beantwoordt aan hun opvatting van rechtvaardigheid.

De gehele geschiedenis van de mensheid vertoont in sociaal opzicht een ononderbroken aaneenschakeling van strijd van de werkende massa voor haar rechten, vrijheid en een beter leven. De klassenstrijd is in de geschiedenis van de menselijke samenleving steeds de voornaamste faktor geweest, die de vorm en de struktuur van deze samenlevingen bepaalde. Het sociale en politieke regime van elk land is allereerst resultaat van klassenstrijd. De gegeven struktuur van welke samenleving dan ook laat ons de toestand zien waarin de klassenstrijd is blijven steken of waarin hij zich bevindt. Ook de geringste verandering in het verloop van de klassenstrijd en in de wederzijdse situatie van de strijdende klassen veroorzaakt dadelijk wijzigingen in het netwerk en de struktuur van de samenleving. Dit is de algemene, universele strekking en de betekenis van de klassenstrijd in een klassenmaatschappij.

DE NOODZAAK VAN EEN GEWAPENDE SOCIALE REVOLUTIE

Het beginsel van de gedwongen onderwerping en uitbuiting van de massa vormt nog altijd de basis van de moderne maatschappij. Alle uitingen van haar bestaan – ekonomie, politiek, sociale verhoudingen – berusten op het geweld van de klasse die als dienstorganen de overheid, de politie, het leger en de rechterlijke macht heeft. In deze orde is alles, van elke afzonderlijke onderneming tot zelfs het hele staatssysteem, onderdeel van het kapitalisties bolwerk vanwaaruit men steeds de arbei-

ders bespiedt, waar men steeds krachten paraat houdt om elke beweging van de arbeiders die de grondvesten of ook maar de rust van de huidige samenleving bedreigt in de kiem kunnen smoren. Tegelijkertijd houdt het systeem van deze orde de werkende massa met opzet in een toestand van onwetendheid en geestelijke stilstand, houdt het met alle geweld de morele en intellektuele ontwikkeling van de massa tegen, om het gelijk wat gemakkelijker aan zijn kant te krijgen. De vorderingen van de moderne maatschappij – de techniese ontwikkeling binnen het kapitaal en de perfektionering van het politieke systeem – versterken de macht van de heersende klassen en maken de strijd tegen hen almaar moeilijker, waardoor het beslissende moment van de emancipatie van de arbeid wordt uitgesteld. Door analyse van de moderne maatschappij komen wij tot de konklusie dat er slechts één weg om de kapitalistiese maatschappij te veranderen in een samenleving van vrije arbeiders: de weg van de gewapende sociale revolutie.

ANARCHISME EN REVOLUTIONAIR ANARCHISME

De klassenstrijd, ontstaan door de slavernij van de werkers en hun verlangen naar vrijheid, deed in kringen van de onderdrukten de idee van het anarchisme opkomen: de idee van totale ontkenning van het maatschappelijk systeem van klassen en de Staat, de idee dit systeem te vervangen door een vrije en staatloze samenleving van vrije arbeiders die zichzelf besturen. *Het anarchisme ontstaat dus niet uit abstrakte beschouwingen van een geleerde of filosoof maar uit de direkte strijd van de werkers tegen het kapitaal,* uit hun zorgen en verlangens, uit hun streven naar vrijheid en gelijkheid, – verlangens die vooral diep gevoeld worden tijdens de beste heroïese perioden van het leven en de strijd van de werkende massa.

De anarchistiese denkers bij uitstek – Bakoenin, Kropotkin en anderen – hebben de idee van het anarchisme niet „bedacht" maar het bij de massa ontdekt en eenvoudig door de kracht van hun denken en hun kennis bijgedragen het nader te omschrijven en te verbreiden. Anarchisme is noch resultaat van persoonlijke inspanningen noch voorwerp van individueel denken. Het is evenmin enigerlei produkt van menslievende verlangens. Een enkelvoudig mensdom bestaat niet. Elke poging om van het anarchisme een attribuut van het huidige mensdom te maken, het een algemeen menselijk karakter toe te schrijven, zou een historiese en sociale leugen zijn die onvermijdelijk zou uitlopen op een rechtvaardiging van de status quo en van een nieuwe vorm van uitbuiting.

Het anarchisme is in algemeen menselijk opzicht in die zin uniek, dat de idealen van de werkende massa het leven van àlle mensen beogen te verbeteren en dat het lot van de mensheid van morgen hecht verbonden zal zijn met dat van de onderworpen arbeiders nu. Als de werkende massa overwint zal de gehele mensheid herboren worden. Overwint ze niet, dan zullen als tevoren geweld, uitbuiting, slavernij en onderdrukking de wereld beheersen. Ontstaan, ontplooiing en realisering van de anarchistiese idealen zijn geworteld in leven en strijd van de werkende massa, zijn onlosmakelijk met haar lot verbonden. Het anarchisme beoogt de huidige

kapitalistiese bourgeoismaatschappij te veranderen in een samenleving die de arbeiders de produkten van hun werk, vrijheid, onafhankelijkheid, sociale- en politieke gelijkheid waarborgt. Deze andere maatschappij zal verankerd liggen in het revolutionaire anarchisme. Sociale solidariteit en persoonlijke vrijheid komen in het revolutionaire anarchisme tot volledige ontplooiing in harmoniese ontwikkeling.

Het revolutionaire anarchisme beschouwt arbeid, zowel lichamelijke als geestelijke, als enige „schepper" van sociale waarden. Het hele ekonomiese en sociale leven behoort dan ook uitsluitend door de arbeid beheerd te worden. Daarom kan het bestaan van niet-werkende klassen noch gewettigd noch geduld worden. Zolang zulke klassen tegelijkertijd met het revolutionaire anarchisme bestaan zullen jegens deze klassen geen plichten worden erkend. Dit zal pas mogelijk worden wanneer de niet-werkende klassen besluiten produktief te worden en willen leven in de revolutionaire anarchistiese maatschappij op dezelfde voorwaarden en dezelfde plaatsen als ieder ander, dus als vrij lid van de maatschappij met dezelfde rechten en plichten als alle andere werkers. Het revolutionaire anarchisme streeft naar afschaffing van alle uitbuiting en afschaffing van alle geweld, zowel ten aanzien van het individu als van de massa. Met dit streven legt het een ekonomiese en sociale basis voor de vereniging van het gehele ekonomiese en sociale leven van het land, waarborgt het een ieder een situatie als die van elkander, brengt het ieder een maximaal welzijn. Deze basis omvat, in de vorm van socialisatie, de gemeenschappelijke verwerving van alle produksiemiddelen en – instrumenten (industrie, transport, grond, primaire grondstoffen, etc.) en de oprichting van ekonomiese organen naar het beginsel van gelijkwaardigheid en zelfbestuur. Binnen het kader van deze door de arbeiders zelf bestuurde maatschappij benadrukt het revolutionaire anarchisme het beginsel van gelijke waarde en rechten van elk persoon (niet van de persoonlijkheid „in het algemeen" en evenmin van de „mystieke persoonlijkheid" of welke konceptie van de persoonlijkheid ook, maar van elk konkreet individu). Uit dit gelijkheidsprincipe en uit het feit dat arbeidswaarde gemeten noch geschat kan worden, vloeit het fundamentele ekonomiese, sociale en juridiese principe van het revolutionaire anarchisme voort: „ieder naar zijn kunnen en behoeven".

VERWERPING VAN DE DEMOKRATIE

De demokratie is één van de burgerlijke, kapitalistiese maatschappijvormen. Uitgangspunt van de demokratie is de bestendiging van twee tegenover elkaar staande klassen – de arbeidersklasse versus de kapitalistiese klasse – en hun kollaboratie op basis van het kapitalistiese privé-eigendom. De uitdrukking van deze kollaboratie is het parlement en de nationale vertegenwoordigende regering. Formeel verkondigt de demokratie vrijheid van spreken, persvrijheid, vrijheid van vereniging en gelijkheid van allen voor de wet. In werkelijkheid zijn deze vrijheden zeer beperkt: zij worden getolereerd zolang ze niet botsen met de belangen van de heersende klasse, dus van de bourgeoisie.

De demokratie houdt het principe van kapitalisties privé-eigendom in stand. Dat geeft de bourgeoisie de mogelijkheid de gehele ekonomie van het land te beheersen, de pers, het onderwijs, de wetenschap en de kunst: het verschaft de bourgeoisie het absolute heer- & meesterschap over het land. Bezit de bourgeoisie op ekonomies gebied het monopolie, dan kan zij ook op politiek terrein ongehinderd haar macht doen gelden. En inderdaard, in de demokratieën zijn de vertegenwoordigende regering en het parlement slechts uitvoerende organen van de bourgeoisie. De demokratie is dan ook niet meer dan één van de aspekten van de bourgeois-diktatuur, die schuilgaat achter bedrieglijke leuzen over politieke vrijheden en uit de lucht gegrepen demokratiese waarborgen.

VERWERPING VAN HET GEZAG

De ideologieën van de bourgeoisie definiëren de staat als het orgaan dat de ingewikkelde politieke, burgerlijke en sociale betrekkingen tussen mensen in een moderne maatschappij regelt, de orde handhaaft en de wetten beschermt. Anarchisten kunnen het met deze definitie wel eens zijn, maar kompleteren hem door er op te wijzen dat aan die orde en aan die wetten de onderwerping ten grondslag ligt van een enorme meerderheid van het volk aan een onbeduidende minderheid en dat de staat juist daarvan instrument is. De staat is tegelijkertijd het georganiseerde geweld én het uitvoerend systeem van de bourgeoisie tegenover de arbeiders.

De linkse socialisten en vooral de bolsjewieken beschouwen het gezag en de burgerlijke staat eveneens als dienaren van het kapitaal. Maar zij zijn van mening dat het gezag en de staat in handen van socialistiese partijen een machtig middel kunnen worden in de strijd om de emancipatie van het proletariaat. Om deze reden zijn deze partijen vóór een socialisties gezag en een proletariese staat. Sommigen willen de macht veroveren langs vreedzame weg (de sociaal-demokraten), anderen via een revolutie (de bolsjewieken, de links-revolutionaire socialisten). Het anarchisme beschouwt deze beide tesen fundamenteel onjuist en funest voor het werk ter emancipatie van de arbeid. Gezag is altijd gekoppeld aan uitbuiting en onderwerping van het volk. Gezag ontstaat uit deze uitbuiting of wordt in het belang ervan gekreëerd. Gezag zonder geweld en zonder uitbuiting verliest zijn bestaansgrond.

Staat en gezag doden bij het volk het initiatief, de kreativiteit en de vrije aktiviteit en kweken daardoor een slaafse geest van onderworpenheid, afwachten, ambitie te stijgen op de maatschappelijke ladder, blind vertrouwen in de leiders, illusie te delen in het gezag. De emancipatie van de arbeiders is echter slechts mogelijk door direkte revolutionaire strijd van de werkende klasse en haar organisaties tegen het kapitalistiese systeem. *De verovering van de macht door de sociaal-demokratiese partijen, langs parlementaire weg, zal onder de huidige omstandigheden de emancipatie van de arbeiders geen stap dichter bij brengen, om de eenvoudige reden dat de feitelijke macht – en dientengevolge het feitelijk gezag – blijft berusten bij de bourgeoisie, die daarmee de gehele politiek en ekonomie van het land*

in handen houdt. De rol van het socialisties gezag zal zich in dit geval bepalen tot verbeteringen in het voordeel van hetzelfde bourgeois-regime. Het naar de macht grijpen ten behoeve van een sociale omwenteling en de organisatie van een zogenoemde „proletariese staat" kan de goede zaak van de werkelijke bevrijding van de arbeiders niet dienen. Die staat, die er vooral zou zijn om zogezegd de revolutie te verdedigen, komt onvermijdelijk aan zijn eind door zijn inherente behoeften en eigenaardigheden zodanig op te blazen dat de staat doel op zichzelf wordt. Die staat brengt dan speciale bevoorrechte standen voort wier bestaan eenvoudig afhankelijk is van de mate waarin ze erin slagen de staat te behouden en uit te breiden. De massa wordt met geweld aan de staatsbehoeften en aan die van de bevoorrechte standen onderworpen: zo herstelt die staat dan ook het uitgangspunt van het gezag in de kapitalistiese staat, de gebruikelijke gewelddadige onderwerping en uitbuiting van de massa (kijk maar naar de „arbeiders- en boerenstaat" van de bolsjewieken).

DE MASSA EN DE ANARCHISTEN IN DE SOCIALE STRIJD EN IN DE SOCIALE REVOLUTIE

De essentiële krachten in de sociale revolutie vormen de arbeiders, de boeren en een deel van de werkende intelligentia. Hoewel de werkende intelligentia evenals het stedelijk- en boerenproletariaat een onderdrukte en uitgebuite klasse is, vormt de intelligentia minder een eenheid door de ekonomiese voorrechten die de bourgeoisie een deel van die klasse toekent. Daarom zullen slechts de minst welgestelden onder de intelligentia een aktief aandeel leveren wanneer het uur van de revolutie is aangebroken.

De anarchistiese opvatting van de rol van de massa in de sociale revolutie en in de opbouw van het socialisme verschilt aanzienlijk van die van de staatspartijen. Terwijl de bolsjewieken en aanverwante stromingen van mening zijn dat de werkende massa niet dan destruktieve revolutionaire instinkten bezit en daardoor niet in staat is tot enige kreatieve, opbouwende revolutionaire aktiviteit (voornaamste reden voor het bolsjewisme om te menen dat die aktiviteit in handen moet zijn van mensen die het bestuur van de staat of het centraal komitee van de partij vormen), vinden de anarchisten daarentegen dat de werkende massa enorme kreatieve en opbouwende kapaciteiten in zich heeft: anarchisten streven er naar alle hindernissen, die uiting van die kapaciteiten beletten, uit de weg te ruimen. De anarchisten beschouwen de staat nu als de belangrijkste hindernis, de staat die op alle rechten van de massa doorlopend inbreuk maakt en haar alle funksies van het ekonomiese en sociale leven ontneemt. *De staat moet vernietigd worden niet „ooit" maar direkt. Zij moet door de arbeiders in het eerste uur van hun overwinning omver worden gehaald en mag in geen enkele vorm worden hersteld. De staat zal worden vervangen door een federalisties systeem van produksie- en konsumpsie-organen in handen van arbeiders die federaal zijn verenigd en zichzelf besturen. Dit systeem sluit én de organisatie van het gezag uit én de diktatuur van welke partij dan ook.*

De russiese revolutie laat een dergelijk verloop van dit proces van sociale bevrijding heel duidelijk zien in het ontstaan van het systeem van sowjets van arbeiders- en boerenraden. De trieste fout was, dat de macht van de staat niet op het juiste moment was opgeheven. De bolsjewieken, profiterend van het vertrouwen van de arbeiders en de boeren, reorganiseerden de burgerlijke staat naar de omstandigheden van dat ogenblik en smoorden vervolgens door toedoen van deze staat de kreatieve aktiviteit van de massa, onderdrukten de vrije bestuursvorm van de sowjets die het eerste stapje waren op weg naar een staatloze socialistiese maatschappij.

Het optreden van de anarchisten kan worden verdeeld in twee perioden: die van vóór de revolutie en die van tijdens de revolutie. In beide perioden zullen de anarchisten hun aandeel slechts kunnen leveren in de vorm van een georganiseerde beweging, met een nauwkeurige opvatting over het doel van de strijd en de methoden waarmee dat doel bereikt kan worden. De fundamentele taak van de Algemene Anarchisten Bond moet in de periode vóór de revolutie zijn: de arbeiders en boeren op die sociale revolutie voor te bereiden. Door de formele burgerlijke demokratie, gezag en staat te verwerpen en in plaats daarvan de totale bevrijding van de werkers te proklameren, accentueert het anarchisme de rigoreuze opvattingen van klassestrijd; het anarchisme wekt in de massa het klassebewustzijn en de revolutionaire onverzoenlijkheid op en ontwikkelt die. *Dat is precies de sfeer die de libertaire opvoeding van de massa moet ademen: een anti-demokratiese en tegen de staat gekeerde sfeer, uitgaande van de revolutionair anarchistiese ideeën en de onverzoenlijkheid der klassen.* Maar opvoeding alléén is niet voldoende. Een zekere anarchistiese organisatie van de massa is noodzakelijk. Om die te realiseren moet in twee richtingen worden gewerkt: enerzijds in de richting van seleksie en bundeling van revolutionaire krachten van arbeiders en boeren op teoretiese revolutionair anarchistiese basis (eigen organisaties) en anderzijds in de richting van hergroepering van arbeiders en boeren op een ekonomiese basis van produktie en konsumpsie (produksie-organisaties, koöperaties etc.) Een klasse van arbeiders en boeren die zijn georganiseerd op basis van produksie en konsumpsie en die is doordrongen van de uitgangspunten van het revolutionaire anarchisme, zal de beste pijler van de sociale revolutie zijn. Hoe bewuster deze groepen worden en hoe meer ze zich van meet af anarchisties organiseren, des te beter zullen zij in staat zijn een onstuitbare kreatieve libertaire wilskracht aan de dag te leggen, zodra het uur van de revolutie is aangebroken.

De rol van de anarchisten tijdens de revolutie mag zich evenmin beperken tot louter propaganda voor anarchistiese ideeën en leuzen. Het leven moet als een strijdtoneel zijn niet alleen door propaganda van die of die opvatting, maar ook, evenzeer, door de werkelijke strijd, door strategie en door werken aan plannen die betrekking hebben op het sociale en ekonomiese leven. Het anarchisme moet de vooraanstaande idee van de sociale revolutie zijn, want alleen door de teoretiese basis van het anarchisme zal de revolutie kunnen uitmonden in de totale bevrijding van de werkers. Deze vooraanstaande positie van de anarchistiese ideeën houdt een anarchistiese koers in. Men moet deze teoretiese macht evenwel niet verwarren met de politieke leiding van de staatspartijen, die immers altijd uitmondt in staatsmacht. Het

anarchisme streeft noch naar verovering van politieke macht noch naar diktatuur. Het voornaamste streven is de massa te begeleiden op de weg naar de sociale revolutie en de opbouw van een socialistiese maatschappij. Maar het inslaan van die weg is voor de massa niet voldoende; de koers moet worden volgehouden, het doel niet uit het oog verloren: afschaffing van de kapitalistiese maatschappij in naam van de vrije arbeiders. Zoals de ervaring van de russiese revolutie van 1917 ons heeft geleerd is deze taak verre van eenvoudig door de talloze partijen die proberen de beweging een andere richting op te sturen dan die van de sociale revolutie.

Hoewel de massa zich in de sociale bewegingen diepgaand uitdrukt in anarchistiese stromingen en leuzen, blijven deze toch versnipperd omdat ze niet worden gekoördineerd en dan ook niet leiden tot een bundeling van de stuwende kracht van libertaire ideeën. Deze teoretiese, stuwende kracht kan zich slechts doen gelden in een speciaal op dit doel gericht en door de massa gevormd kollektief. De georganiseerde anarchistiese groeperingen vormen tezamen exakt dit kollektief. De teoretiese en praktiese taken van dit kollektief zijn zeer omvangrijk op het moment van de revolutie: het moet het initiatief tonen en een volledig aandeel leveren in alle facetten van de sociale revolutie: de algemene koers en het karakter van de revolutie, de opbouwende faktor op het vlak van het nieuwe produksie- en konsumpsiesysteem, van de burgeroorlog, de verdediging van de revolutie, het agrariese vraagstuk, etc. In al deze en vele andere kwesties verlangt de massa een helder en afdoend antwoord van de anarchisten. En zodra de anarchisten een plan aanprijzen voor de revolutie en de struktuur van de maatschappij zijn zij verplicht zorgvuldig te antwoorden, de oplossing van de problemen aan de algemene opvatting van het revolutionaire anarchisme te verbinden en al hun krachten te wijden aan de daadwerkelijke tenuitvoerlegging. Alleen als dit inderdaad het geval is, maken de Algemene Anarchistiese Bond en de anarchistiese beweging hun teoretiese stuwende funksie volledig waar.

DE OVERGANGSPERIODE

De socialistiese politieke partijen verstaan onder de term „overgangsperiode" een bepaalde fase in het bestaan van een volk die wordt gekenmerkt door het breken met de oude gang van zaken en het instellen van een nieuw ekonomies en politiek systeem, dat evenwel nog niet de totale emancipatie van de arbeiders behelst. In deze zin zijn ook alle programma's van de socialistiese politieke partijen, zoals het demokratiese programma van de opportunisten-socialisten of het programma betreffende de „diktatuur van het proletariaat" van de kommunisten, programma's van de overgangsperiode. Het essentiële kenmerk van deze minimumprogramma's is dat alle partijen van mening zijn dat de totale verwezenlijking van de arbeidersidealen – hun onafhankelijkheid, hun gelijkheid, hun vrijheid – vooralsnog onmogelijk is. Dientengevolge behouden al deze programma's een aantal instellingen van het kapitaalistiese systeem: het beginsel van de staatsdwang, privé-eigendom van produksiemiddelen en -instrumenten, het loonstelsel en allerlei andere zaken, al naar gelang het doel waarop dit of dat programma van de partijen betrekking heeft.

De anarchisten zijn altijd tegenstanders geweest van dergelijke programma's, omdat zij menen dat het instellen van overgangssystemen die vasthouden aan de uitbuiting en onderdrukking van de massa onvermijdelijk leidt tot een nieuwe vorm van van slavernij. In plaats van het instellen van politieke minimumprogramma's, zijn de anarchisten altijd voorstanders geweest van de idee van de direkte sociale revolutie, die de kapitalistiese klasse haar ekonomiese en sociale voorrechten ontneemt en de produktiemiddelen en – instrumenten, evenals alle funksies van het ekonomiese en sociale leven weer in handen doet komen van de arbeiders. En tot op de huidige dag zijn de anarchisten deze mening toegedaan. De idee van een overgangsperiode, waardoor de sociale revolutie niet tot een werkelijk kommunistiese maatschappij leidt, maar tot een systeem-X dat sporen en overblijfselen van het oude kapitalistiese systeem bevat, is in wezen anti-sociaal. Het dreigt te leiden tot versterking en ontwikkeling van die overblijfselen tot hun vroegere afmetingen en draait aldus de geschiedenis terug. Een frappant voorbeeld hiervan is het regime van de „diktatuur van het proletariaat" zoals dat door de bolsjewieken in Rusland werd gevestigd. Volgens hen moest dit regime slechts een overgangsfase zijn op weg naar het totale kommunisme. In werkelijkheid heeft deze fase geleid tot herstel van de klassenmaatschappij, waarvan de onderste sporten net als voorheen worden ingenomen door de arme arbeiders en boeren.

De kern in de opbouw van de anarchistiese maatschappij is niet gelegen in de mogelijkheid ieder mens vanaf de eerste dag van de revolutie onbeperkte vrijheid te verzekeren in het bevredigen van zijn verlangens, maar in de verovering van de sociale basis van die maatschappij en het vestigen van gelijke onderlinge verhoudingen tussen mensen. Het voornaamste uitgangspunt bij de oprichting van de nieuwe maatschappij, waarop de samenleving in feite zal berusten, is dat van gelijkheid van onderlinge verhoudingen, vrijheid en onafhankelijkheid; een uitgangspunt waaraan in geen geval getornd mag worden. Welnu, dit punt bevat precies de eerste fundamentele eis van de massa, in naam waarvan zij zich opmaakt om de strijd te strijden. Twee mogelijkheden doen zich dan voor: ofwel, de sociale revolutie loopt uit op een nederlaag voor de arbeiders – en in dat geval moeten zij opnieuw beginnen met zich voor te bereiden op de strijd, op een nieuwe aanval op het kapitalisties bastion – ofwel, de revolutie brengt de arbeiders aan de overwinning en in dat geval hebben de arbeiders alle middelen tot hun beschikking – grond, produksiemiddelen en sociale funksies – die hen de kans bieden zichzelf te besturen en een begin te maken met de opbouw van de vrije maatschappij. In deze ontwikkelingen ligt het karakter van de ontkieming van een waarlijk anarchistiese maatschappij; wanneer de start er eenmaal is zal zij zich onafgebroken kunnen versterken en verbeteren. Aldus trekt de overname van de produktieve en sociale funksies door de arbeiders een exakte scheidingslijn tussen het staats-tijdperk en het staatloze tijdperk.

Wil het anarchisme de spreekbuis van de strijdende massa worden, de vlag van een geheel sociaal-revolutionair tijdperk, dan moet het zijn programma niet aanpassen aan overblijfselen van een verouderde wereld, aan opportunistiese tendenzen van overgangssystemen en – perioden – daarmee immers zijn fundamentele uitgangs-

punten verloochenend, maar integendeel werken aan die uitgangspunten en wel met alle kracht!

ANARCHISME EN SYNDIKALISME

Wij vinden dat de tendens om het revolutionaire anarchisme en het syndikalisme tegen elkaar op te zetten erg kunstmatig aandoet en in feite kant noch wal raakt. De beginselen van het anarchisme staan eenvoudig op een ander plan dan die van het syndikalisme. Terwijl het doel van de anarchistiese strijd het werkelijke kommunisme – dat wil zeggen de vrije maatschappij van gelijke arbeiders – is, vormt het syndikalisme – dat wil zeggen de beroepsgewijs georganiseerde revolutionaire arbeidersbeweging – slechts één van de expressies van revolutionaire klassenstrijd. Het revolutionaire syndikalisme verenigt de arbeiders op basis van produksie en heeft, zoals overigens niet één andere soortgelijke groepering, geen wereldbeschouwing die een antwoord geeft op alle gekompliceerde sociale en politieke vraagstukken die de hedendaagse werkelijkheid oproept. Het weerspiegelt steeds de ideologie van verschillende politieke groeperingen, vooral van die groepen die het meest intensief in de gelederen van het syndikalisme werken. Onze houding ten aanzien van het revolutionaire syndikalisme vloeit voort uit wat hierboven werd gesteld. Zonder ons hier bezig te houden met het vraagstuk welke rol de revolutionaire vakbewegingen als gevolg van de revolutie zullen gaan spelen, dat wil zeggen te weten te komen of zij de organisatoren zullen zijn van het gehele nieuwe produksieproces of dat ze deze rol zullen overlaten aan de arbeidersraden dan wel de fabrieksraden, zijn wij van mening dat de anarchisten moeten participeren in het revolutionaire syndikalisme, als revolutionaire arbeidersbeweging. De vraag die zich momenteel voordoet is echter niet de vraag óf maar hóe de anarchisten moeten participeren in het revolutionaire syndikalisme, en met welk doel. Wij beschouwen de periode die voorafgaat aan het ogenblik waarop de anarchisten als strijders en individuele propagandisten in de revolutionaire syndikalistiese beweging treden als een periode van „betrekkingen tussen de arbeiders" tegenover de beroepsgewijs georganiseerde arbeidersbeweging.

Het anarcho-syndikalisme, dat met kracht de libertaire ideeën in de linkervleugel van het revolutionaire syndikalisme probeert in te voeren door het oprichten van op anarchistiese leest geschoeide vakverenigingen, betekent in dit verband een stap in de goede richting; maar deze haalt het niet bij de empiriese metode. Want het anarcho-syndikalisme legt geen enkel verband tussen de „anarchisering" van de syndikalistiese beweging en de bundeling van de anarchistiese krachten buiten deze beweging. Alleen een dergelijk verband maakt het immers mogelijk het revolutionaire syndikalisme te anarchiseren en het te beletten zich tot opportunisme of reformisme te ontwikkelen. Omdat wij het revolutionaire syndikalisme uitsluitend beschouwen als een beroepsgewijze arbeidersbeweging zonder bepaalde sociale of politieke teorie – en die dus niet in staat is het sociale vraagstuk zelfstandig op te lossen – zijn wij van mening dat de taak van de anarchisten in deze beweging in het uitwerken van libertaire ideeën en in de oriëntatie op het anarchisme, teneinde een aktief wapen te kunnen vormen in de sociale strijd. Als het syndikalisme niet

tijdig steun vindt in de anarchistiese teorie, zal het zich verlaten op de ideologie van een willekeurige staatspartij. Het franse syndikalisme, dat vroeger uitblonk in anarchistiese leuzen en taktieken maar later onder invloed is gekomen van de bolsjewieken en van rechtse opportunisten-socialisten, is hier een frappant voorbeeld van.

De taak van de anarchisten in kringen van de revolutionaire arbeidersbeweging zal evenwel pas resultaat hebben wanneer voldaan wordt aan de voorwaarde dat hun werk nauw is verbonden en verenigd met de aktiviteit van de anarchistiese organisatie die buiten de vakvereniging werkzaam is. Anders gezegd: wij moeten als een georganiseerde groep in de beroepsgewijze revolutionaire beweging treden en voor het werk dat in de vakvereniging tot stand wordt gebracht verantwoording afleggen aan de algemene anarchistiese organisatie, die ook in dezen een oriënterende funksie heeft. Zonder ons te beperken tot het oprichten van anarchistiese vakverenigingen moeten we proberen onze teoretiese invloed uit te oefenen op het gehele revolutionaire syndikalisme in al zijn vormen. Dit doel zullen we alleen kunnen bereiken door als een strak georganiseerd anarchisties kollektief aan de slag te gaan en niet in kleine toevallige groepjes waartussen immers geen enkel organisatories verband bestaat noch enige teoretiese overeenkomst. Anarchistiese groeperingen die zich in de ondernemingen en de fabrieken bezighouden met het oprichten van anarcho-syndikaten, die in de revolutionaire vakverenigingen strijd voeren om in het syndikalisme libertaire ideeën in te voeren, – groeperingen die zich in hun strijd oriënteren op een algemene anarchistiese organisatie: daarin ligt de taak en de betekenis van het optreden van anarchisten ten opzichte van het revolutionaire syndikalisme en de revolutionaire beroepsgewijze bewegingen die ermee in verband staan.

DE EERSTE DAG VAN DE SOCIALE REVOLUTIE

Het fundamentele doel van de strijdende arbeiders is het door middel van de revolutie vestigen van een vrije, naar gelijkheid strevende, anarchistiese maatschappij die berust op het principe: „ieder naar zijn kunnen en behoeven”. Deze maatschappij zal er echter niet vanzelf komem, maar uitsluitend door de kracht van de geweldige sociale beroering. De vestiging zal zich voordoen als een min of meer langdurig sociaal-revolutionair proces, gebaand door georganiseerde zegevierende arbeidersgroepen. Onze taak is het, de weg van dit proces nu al te wijzen en de praktijken en konkrete problemen die zich aan de arbeiders zullen voordoen vanaf de eerste dag van de sociale revolutie te formuleren. Het lot van de revolutie hangt af van een juiste oplossing van die problemen.

Het spreekt vanzelf dat de vestiging van de nieuwe maatschappij slechts mogelijk zal zijn na de overwinning van de arbeiders op het huidige kapitaalistiese bourgeoissysteem en zijn handlangers. Het is onmogelijk aan de opbouw van een nieuwe ekonomie en van nieuwe sociale verhoudingen te beginnen, zolang de macht van de staat die het regime van slavernij in stand houdt niet is gebroken en zolang de arbeiders en boeren niet de industriële en agrariese ekonomie van het land in handen hebben. Het is dan ook de allereerste taak van de sociale revolutie het staatsbestel van de kapitalistiese maatschappij te vernietigen, de bourgeoisie en in het algemeen alle maatschappelijk bevoorrechten de machtsmiddelen te ontnemen en alom de wil van het opstandige proletariaat op te leggen zoals uitgedrukt in de fundamentele beginselen van de sociale revolutie. Dit destruktieve en strijdbare aspekt van de revolutie is noodzakelijk om de weg vrij te maken voor de opbouwende taken die de zin en de betekenis van de sociale revolutie uitmaken. Deze taken zien er alsvolgt uit: 1. de oplossing in revolutionair anarchistiese zin van het probleem van de industriële produksie; 2. een overeenkomstige oplossing van het agrariese vraagstuk; 3. de oplossing van het konsumpsie-vraagstuk (de bevoorrading).

DE PRODUKSIE

Rekening houdend met het feit dat de industrie van een land het resultaat is van de inspanningen van verscheidene generaties van arbeiders en dat de diverse takken van industrie nauw met elkaar zijn verbonden, beschouwen wij de gehele huidige produksie als één grote produksiewerkplaats, die volledig toebehoort aan alle arbeiders gezamenlijk en aan niemand in het biezonder. Het produksiemechanisme behoort in zijn geheel beschouwd aan de gehele arbeidersklasse. Deze stelling bepaalt het karakter en de vorm van de nieuwe produksie. In zijn geheel beschouwd: dat wil zeggen dat de produkten die door de arbeiders gemaakt worden aan allen toebehoren. Deze produkten, van welk aard ook, vormen de basis voor de bevoorrading van de arbeiders, waarvan ieder die deelneemt aan de nieuwe produksie datgenen zal ontvangen wat hij nodig heeft, op basis van gelijkheid voor allen. Het nieuwe produksiesysteem schaft het loonstelsel en de uitbuiting in al hun vormen af en

voert daarvoor in de plaats het principe van broederlijke en solidaire samenwerking tussen arbeiders in. De middenklasse, die in de moderne kapitalistiese maatschappij bemiddelende en niet-produktieve funksies bekleedt – handel e.d. – moet, evenals de bourgeoisie, deelnemen aan de nieuwe produksie op dezelfde voorwaarde als andere arbeiders. Zoniet, dan plaatsen deze klassen zichzelf buiten de arbeidsmaatschappij.

Er zullen geen bazen zijn, noch ondernemers, noch eigenaars, noch staats-eigenaars (zoals het geval in de bolsjewistiese staat). De bestuursfunksies in de nieuwe produksie zullen bekleed worden door administratieve lichamen die speciaal daartoe door de arbeiders worden opgericht: arbeidersraden, fabrieksraden en fabrieks- of ondernemingsbesturen. Deze lichamen zijn onderling verbonden op gemeentelijk, distriks- en landelijk nivo en zullen evenzo gemeentelijke, distriks- en uiteindelijk algemene en federale administratieve instellingen vormen. Ontworpen door de massa en voortdurend onder haar kontrole en invloed zullen zij ook voortdurend worden vernieuwd en aldus de idee van werkelijk zelfbestuur van de massa verwezenlijken. De verenigde produksie waarvan de middelen en de produkten aan allen toebehoren, die het loonstelsel heeft vervangen door het principe van kameraadschappelijke samenwerking en die rechtsgelijkheid heeft ingesteld voor alle producenten; de produksie die geleid wordt door arbeiders-bestuurslichamen, gekozen door de massa: dat is de eerste werkelijke stap op weg naar de verwezenlijking van het revolutionaire anarchisme.

DE KONSUMPSIE

Het konsumpsie-vraagstuk zal zich tijdens de revolutie in twee vormen aandienen: het onderzoek naar konsumpsiegoederen en de verdeling ervan. De oplossing van de problemen bij de verdeling is vooral afhankelijk van de hoeveelheid voorhanden zijnde produkten en de aard ervan, De sociale revolutie, die de rekonstruksie van de gehele huidige sociale gang van zaken op zich neemt, verplicht zich zorg te dragen voor ieders levensbenodigdheden. De enige uitzondering vormt de groep van de opzettelijke niet-werkers, die om kontra-revolutionaire redenen weigeren deel te nemen aan de nieuwe produksie. Maar in het algemeen wordt de behoeftenbevrediging van de bevolking gewaarborgd door de algemene konsumpsievoorraad. Mocht de hoeveelheid produkten niet toereikend zijn, dan worden de produkten verdeeld naar de grootste behoefte: kinderen, zieken en werkende gezinnen gaan vóór. Een veel moeilijker probleem zal de organisatie van de konsumpsievoorraad op zich zijn. Ongetwijfeld zullen de steden tijdens de eerste dagen van de revolutie niet de beschikking hebben over alle onontbeerlijke levensprodukten voor de gehele bevolking. Terzelfdertijd zullen de boeren een overschot aan produkten hebben die de stedelingen missen. De revolutionaire anarchisten twijfelen geen ogenblik aan het wederzijdse karakter van de betrekkingen tussen stad en land. Zij zijn van mening dat de sociale revolutie niet anders kan worden gerealiseerd dan door de gezamenlijke inspanningen van arbeiders en boeren. De oplossing van het probleem van de konsumpsie tijdens de sociale revolutie zal dan ook slechts mogelijk zijn wanneer deze beide kategorieën arbeiders hecht en in revolutionaire broederschap zullen

samenwerken. Om deze samenwerking tot stand te brengen, moet de werkende klasse in de steden onmiddellijk nadat zij de produksie in handen heeft genomen zorgen voor de leniging van uit deze produksie te dekken levensbehoeften van het platteland. Deze vormen van solidariteit van de arbeiders met de boeren zullen bij de boeren hetzelfde gebaar oproepen, zodat zij op hun beurt voorzien in de plattelandsprodukten voor de steden, in de eerste plaats uiteraard de voedingsmiddelen. Deze koöperaties van arbeiders en boeren zullen de eerste organen zijn die de ekonomiese bevoorrading zullen veiligstellen. Deze koöperaties zullen zich op den duur ontwikkelen tot permanente bevoorradingsorganen. Een dergelijke oplossing van het bevoorradingsvraagstuk stelt het proletariaat in staat een permanente voorraad aan te leggen die op gunstige en beslissende wijze effekt zal sorteren op het lot van de gehele nieuwe produksie.

DE GROND

De werkende boeren – die niet profiteren van andermans zwoegen – en het bezoldigde plattelandsproletariaat zien wij als belangrijkste revolutionaire en kreatieve krachten in de oplossing van de agrariese kwestie. Zij zullen een nieuwe bewerking van de grond tot stand moeten brengen teneinde deze in revolutionair anarchistiese zin aan te wenden en te exploiteren. Evenals de industrie is de grond het resultaat van de gezamenlijke inspanningen, bewerking en kultivering door opeenvolgende generaties van arbeiders. De grond behoort dan ook aan het gehele werkzame volk en aan niemand afzonderlijk. Als gemeenschappelijk en onvervreemdbaar bezit kan de grond dus niet worden gekocht, verkocht op verpacht: grond kan niet dienen om andermans werk uit te buiten. De grond is ook een soort gezamenlijke volkswerkplaats waar de arbeiders levensmiddelen produceren. Maar het is een type werkplaats waar elke arbeider (boer) er, daar bepaalde historiese omstandigheden, aan gewend is geraakt zijn werk zelfstandig te doen, onafhankelijk van andere arbeiders. Terwijl voor de industrie de kollektieve arbeidsmetode wezenlijk noodzakelijk is en feitelijk de enig mogelijke metode, gaat dat niet op voor de landbouw in onze dagen. De meeste boeren bewerken het land met hun eigen middelen. Daarom zal. zodra de grond en de exploitatiemiddelen aan de boeren behoren, de kwestie van vruchtgebruik en exploitatiemogelijkheden (gezamenlijk of privé) niet dadelijk en niet definitief kunnen worden opgelost. Aanvankelijk zal men zowel tot de ene als de andere mogelijkheid zijn toevlucht nemen. De revolutionaire boeren zullen tenslotte zelf de definitieve vorm van exploitatie en vruchtgebruik van de grond vinden. In deze aangelegenheid is geen enkele pressie van buitenaf mogelijk.

Aangezien wij van mening zijn dat uitsluitend de anarchistiese samenleving – in naam waarvan immers de sociale revolutie plaatsvindt – de arbeiders uit hun slavernij kan bevrijden en hen de totale vrijheid & gelijkheid brengt; aangezien de boeren de overgrote meerderheid van de bevolking vormen (in Rusland ongeveer 85%) en het door de boeren ingestelde landbouwbeheer dus de beslissende faktor in het verloop van de revolutie zal zijn; aangezien tenslotte privé-beheer in de

landbouw, evenals privé-industrie onverbiddelijk leidt tot privé-eigendom en opbloei van het kapitaal, zal het niettemin onze plicht zijn vanaf dit moment al het mogelijke te doen om de landbouwkwestie zo goed mogelijk in kollektieve zin op te lossen. Met dit doel voor ogen moeten wij vanaf heden de kollektieve agrariese ekonomie krachtig propageren onder de boeren. De oprichting van een specifiek anarchistiese boerenbond zal deze taak wellicht vergemakkelijken. Ook de techniese vooruitgang zal van enorm belang blijken te zijn, waar immers de ontwikkeling van de landbouw hand in hand met die van de industrie de kollektivisering zal vergemakkelijken. Als de arbeiders in hun relatie met de boeren niet individueel of in aparte groepen, maar in een breed anarchisties kollektief optreden dat alle takken van industrie omvat, als zij daarnaast rekening houden met de levensbehoeften van het platteland en als zij elk dorp gelijktijdig de alledaagse gebruiksvoorwerpen, gereedschappen en machines leveren die nodig zijn voor een kollektieve exploitatie van de grond, dan zou dat de boeren zeker een goede impuls op weg naar het anarchisme in de landbouw.

DE VERDEDIGINGVAN DE REVOLUTIE

Het vraagstuk van de verdediging van de revolutie heeft ook betrekking op het probleem van „de eerste dag". Het machtigste middel ter verdediging van de revolutie is uiteraard de gelukkige oplossing van de positieve aangelegenheden: produksie, konsumpsie, grond. Wanneer deze kwesties eenmaal doeltreffend zijn geregeld, zal geen enkele kontra-revolutionaire macht de vrije arbeidersmaatschappij kunnen veranderen of doen wankelen. Niettemin zullen de arbeiders ondanks alles een harde strijd moeten leveren tegen de vijanden van de revolutie. De sociale revolutie, die de voorrechten en zelfs het bestaan van de niet-werkende klassen in de huidige maatschappij bedreigt, lokt onvermijdelijk bij deze klassen een wanhopig verzet uit, dat de vorm zal aannemen van een hardnekkige burgeroorlog. De russiese ervaring heeft ons geleerd dat zo'n burgeroorlog geen kwestie van maanden maar veeleer van jaren zal zijn. Hoe geslaagd de eerste revolutionaire stappen van de arbeiders ook zullen zijn, de overheersende klassen zullen niettemin nog heel lang verzet plegen. Zij zullen jarenlang keer op keer de aanval inzetten tegen de revolutie om te trachten macht en voorrechten van weleer te herroveren. Een omvangrijk leger, techniek en strategie van de militairen, kapitaal, – alles zal tegen de zegevierende arbeiders in stelling worden gebracht.

Om de overtuigingen niet alleen te kunnen behalen maar ook te behouden, moeten de arbeiders revolutionaire verdedigingsorganen in het leven roepen die tegenover de reaksionaire aanval een strijdbare en op deze taak berekende macht zullen kunnen stellen. De eerste dagen van de revolutie zal deze strijdmacht gevormd moeten worden door alle gewapende arbeiders en boeren. Maar deze spontaan gevormde macht zal alleen de eerste dagen van waarde zijn. In dit stadium heeft de burgeroorlog haar hoogtepunt nog niet bereikt en hebben de strijdende partijen nog geen gedisciplineerde militaire organisaties op de been kunnen brengen. In de sociale revolutie is het meest kritieke moment niet het moment waarop het gezag onder-

drukt zal zijn, maar het moment direkt daarop, wanneer de strijdkrachten van het verslagen regime een algemene aanval zullen inzetten tegen de arbeiders: dan komt het er op aan de behaalde overwinningen te waarborgen. Het eigen karakter van dit offensief, techniek en ontwikkeling van de burgeroorlog, verplichten de arbeiders bepaalde revolutionaire militaire machten te organiseren. De aard en uitgangspunten van deze formaties moeten tevoren worden bepaald.

Omdat wij de autoritaire metoden van de staat afwijzen, verwerpen wij uiteraard eveneens de militaire organisatiewijze van de staat, dus het principe van een op militaire dienstplicht gebaseerde strijdkracht. *De vrijwillige dienst is wél in overeenstemming met de anarchistiese opvattingen en deze het uitgangspunt zijn voor de militaire arbeidersformaties.* De detachementen opstandige partizanen – arbeiders en boeren – die de strijd tijdens de russiese revolutie hebben aangevoerd, kunnen als voorbeeld worden genoemd. De vrijwillige dienst kan evenwel niet opgevat worden als een ongekoördineerde strijd van detachementen arbeiders en boeren tegen de plaatselijke vijand, waarbij niet volgens een vast aksieplan zou worden gehandeld en iedereen naar eigen goeddunken en met risiko's en gevaren voor eigen leven zou optreden. De aksie en de taktiek van de partizanen moeten in de loop van hun volledige ontplooiing worden bepaald door een gezamenlijke revolutionaire strategie. *Als elke oorlog kan de burgeroorlog alleen dán met succes door de arbeiders worden gevoerd als wordt uitgegaan van de twee aan elke militaire aksie ten grondslag liggende principes: eenheid in het krijgsplan en eenheid in het gezamenlijk kommando. Het meest kritieke moment in de revolutie zal het moment zijn waarop de bourgeoisie met een georganiseerde macht tegen de revolutie zal oprukken. Dit moment dwingt de arbeiders hun toevlucht te nemen tot de beginselen van de militaire strategie. Aldus moeten de gewapende formaties van de revoluties, gezien de noodzaak van een militaire strategie en gezien ook de strategie van de kontra-revolutie, zonder talmen opgaan in één algemeen revolutionair leger, met één gezamenlijk kommando en één gezamenlijk krijgsplan.* Konkreet zullen de volgende uitgangspunten aan dit revolutionaire leger ten grondslag liggen: 1. het klasse-karakter van het leger; 2. de vrijwillige dienst (elke vorm van dwang ten aanzien van het revolutionaire verdedigingswerk zal absoluut uitgesloten zijn); 3. de vrije revolutionaire (zelf-)discipline (de vrijwillige dienst en de revolutionaire zelfdiscipline gaan voortreffelijk samen en versterken het revolutionaire leger in moreel opzicht méér dan in welk staatsleger ook); 4. de volledige ondergeschiktheid van het revolutionaire leger aan de arbeiders en boeren (in de vorm van de verenigde organisaties van arbeiders en boeren, die door de massa op de essentiële posten van het sociale en ekonomiese leven zijn gezet). De organisatie ter verdediging van de revolutie die is belast met de taak de kontra-revolutie te bestrijden – zowel op de open krijgsfronten als op de inwendige fronten van de burgeroorlog (komplotten van de bourgeoisie, kontra-revolutionaire samenzweringen, etc.) – zal volledig ten dienste zijn van de organisaties van arbeiders en boeren en de aldaar uitgestippelde politieke lijn.

Dat het leger volgens anarchistiese beginselen op de been moet worden gebracht, wil niet zeggen dat het leger op zich een principiële kwestie vormt. Het leger is de konsekwentie van de militaire strategie tijdens de revolutie, een strategiese maatre-

gel die de arbeiders wel móeten nemen op grond van het karakter van de burgeroorlog. Een maatregel dan ook, die vanaf nu onze volle aandacht en terdege studie verdient om een onherstelbare achterstand in de bescherming en verdediging van de revolutie te voorkomen, want vertragingen in de eerste dagen van de burgeroorlog kunnen funest blijken te zijn voor het verloop van de hele sociale revolutie.

DE ANARCHISTIESE ORGANISATIE

De algemene konstruktieve stellingen zoals die in het voorgaande gedeelte aan de orde zijn gekomen vormen het organisatoriese platform van de revolutionaire krachten binnen het anarchisme. Dit platform bevat een teoretiese en taktiese oriëntatie en lijkt ons als zodanig de minimale basis waarop alle aktivisten van de anarchistiese beweging zich noodzakelijkerwijze kunnen organiseren. Het bedoelt dan ook alle krachtige elementen van de anarchistiese beweging in één algemene organisatie bijeen te brengen, aktief en agiterend op permanente basis: de Algemene Anarchistiese Bond. De energie van alle strijdbare anarchisten zou gericht moeten zijn op het tot stand komen van deze organisatie.

Fundamentele beginselen van een Algemene Anarchistiese Bond zouden moeten zijn:

1. Teoretiese eenheid

De teorie stelt de kracht voor die de aktiviteiten van personen en groepen langs een bepaalde weg naar een vastgesteld doel leidt. Uiteraard moet dit doel voor alle in de Algemene Bond georganiseerde groepen en personen gemeenschappelijk zijn. Iedere aksie van de Algemene Bond zou zowel in totaliteit als in details in volledige overeenstemming moeten zijn met de teoretiese uitgangspunten.

2. Taktiese eenheid, kollektieve aksie

De taktiese metodieken van de afzonderlijke groepen en personen van de Bond dienen evenzo van eenheid te getuigen, dat wil zeggen niet alleen onderling maar ook met de algemene teorie en taktiek van de Bond in absolute overeenstemming. Een gemeenschappelijke taktiese lijn in de beweging is van doorslaggevend belang voor het bestaan van zowel de beweging als de organisatie: zij voorkomt het fatale effekt dat tegenstrijdige taktieken kunnen sorteren, konsentreert alle krachten van de beweging en levert een gemeenschappelijke richting op, afgestemd op een duidelijk doel.

3. Kollektieve verantwoordelijkheid

De gewoonte om voor eigen persoonlijke verantwoordelijkheid op te treden moet scherp veroordeeld worden en uitgebannen uit de gelederen van de anarchistiese beweging. In zowel sociaal als politiek opzicht zijn de sektoren van de revolutionaire samenleving bovenal uitgesproken kollektief van aard. Sociale revolutionaire aksie in deze sektoren kan dus ook niet gebasseerd worden op persoonlijke verantwoordelijkheid van ongebonden aktivisten. Het uitvoerend orgaan van de anarchistiese beweging, de Anarchistiese Bond, neemt een vastberaden houding aan tegenover onverantwoordelijk individualisme en introduceert in zijn rijen het beginsel van kollektieve verantwoordelijkheid: de gehele Bond zal verantwoordelijk zijn voor de politieke en revolutionaire aksie van elk lid, zoals ook elk lid verantwoordelijk zal zijn voor de politieke en revolutionaire aksie van de Bond in

zijn geheel.

4. Federalisme

Anarchisten hebben altijd afwijzend gestaan tegenover centralisatiese organisaties, zowel op het terrein van de sociale omstandigheden van de massa als in de sektor van de politieke aksie. Het centralisme rekent op de tendentiële vermindering van het kritiese bewustzijn, van het initiatief en de onafhankelijkheid van het individue; het rekent op de blinde ondergeschiktheid van de massa aan het 'centrum'. De inherente en onvermijdelijke gevolgen van het sociale leven en het leven in de partij. Tegenover het centralisme heeft het anarchisme steeds het beginsel van federalisme gesteld en verdedigd. Het federalisme brengt de onafhankelijkheid en het initiatief van individuen en organisatie in overeenstemming met de dienst van de gemeenschappelijke zaak. Met behoud van volledige vrijheid van het individu en met respekt voor zijn exclusieve rechten op een sociaal bestaan, biedt het federalisme elk individu optimale ontplooiingskansen. Maar het federalisme is al te vaak gedeformeerd in de anarchistiese rijen: het is te dikwijls uitgelegd als het recht bovenal de eigen 'ego' te manifesteren zonder acht te slaan op verplichtingen tegenover de gemeenschap. Deze verkeerde interpretatie heeft onze beweging in het verleden ontregeld. Het wordt tijd dat we daar een eind aan maken.
krachtig en onverzettelijk. *Federalisme houdt een vrijwillige overeenkomst in van individuen en organisaties om kollektief aan een gemeenschappelijk doel te werken. Zo'n overeenkomst en de federale bond die daarop wordt gebasseerd heeft evenwel alleen levensvatbaarheid op grond van de sine qua non konditie dat alle participanten de op zich genomen taken volbrengen overeenkomstig de gemeenschappelijk genomen beslissingen. In het kader van sociale aksie kunnen geen rechten zonder verplichtingen bestaan, zoals er geen beslissingen kunnen bestaan zonder dat ze ook uitgevoerd worden.* Dit ongeacht de kracht van de federale basis. Voor een anarchistiese organisatie die claimt slechts taken op zich te nemen die gerecht zijn op de sociale verheffing van de arbeiders, geldt dit alles nog temeer. De federale vorm van anarchistiese organisatie waarborgt dus niet alleen de rechten van elk lid op onafhankelijkheid, vrije meningsuiting, individuele vrijheid en initiatief maar eist ook van ieder lid dat vastgestelde organisatoriese plichten in acht worden genomen en overeengekomen beslissingen worden uitgevoerd. Alleen op deze voorwaarde zal het federalisties beginsel levensvatbaar blijken te zijn, zal de anarchistiese organisatie kunnen funksioneren en op het vastgestelde doel kunnen afsteven.

Het ontwerp van de Algemene Anarchistiese Bond roept het probleem op van de koördinatie van de uiteenlopende aktiviteiten van de verscheidene krachten binnen de anarchistiese beweging. Iedere tot de Bond behorende organisatie vertegenwoordigt een vitaal onderdeel van het gemeenschappelijk organisme. Iedere cel zal zijn eigen sekretariaat hebben om de uitvoering en teoretiese begeleiding van het politieke en techniese werk van de organisatie mogelijk te maken. Voor de koördinatie van aktiviteiten van alle tot de Bond behorende organisaties zou een speciaal orgaan kunnen dienen, het uitvoerend komitee van de Bond. Dit komitee zou de volgende funksies hebben: uitvoering van door de Bond genomen en aan

het Komitee overgelaten beslissingen; teoretiese en organisatoriese toetsing van de aktiviteiten der aangesloten organisaties aan de teoretiese posities en algemeen takteise lijn van de Bond; verduidelijking van de algemene situatie in de beweging; instandhouding van werkverbanden en organisatoriese strukturen tussen de verschillende organisaties binnen de Bond en met die erbuiten. Rechten, verantwoordelijkheden en praktiese taken van het uitvoerend komitee worden vastgesteld door het kongres van de Bond.

De Algemene Anarchistiese Bond heeft een konkreet en afgebakend doel. In naam van het slagen van de sociale revolutie moet vooral gekozen worden voor de vereniging van de meest revolutionaire en meest kritiese arbeiders en de boeren. Als propagandist van de sociale revolutie en bovendien als anti-autoritaire organisatie die een klasseloze maatschappij voorstaat steunt de Algemene Anarchistiese Bond op de beide fundamentele klassen van de huidige samenleving: de arbeiders en de boeren. Aan de emancipatie van deze twee klassen wijdt de Bond zijn krachten. Met betrekking tot de vakbonden en de revolutionaire basisorganisaties in de steden zal de Bond wegbereider en teoretiese gids zien te worden. Dergelijke taken zullen eveneens opgenomen worden ten aanzien van de uitgebuite boerenbevolking. Analoog aan de rol van de revolutionaire basisgroepen in de vakbeweging zal gestreefd worden naar de opbouw van een netwerk van ekonomiese boerenorganisaties en de oprichting van een vakbond van boeren, gebaseerd op anti-autoritaire grondbeginselen.

Omdat het anarchisme zuiver een zaak van de arbeiders is, moet de Algemene Anarchistiese Bond aan al hun uitingsvormen deelnemen en daarbij steeds solidariteit in aksie voorop stellen. Alleen dan is een goede vervulling van zijn taken, zijn teoretiese en historiese missie in de sociale revolutie mogelijk, alleen dan kan hij georganiseerde initiator van het emancipatieproces worden.

TEKSTEN OVER ANARCHISTIESE ORGANISATIE

P. Archinow: Notre problème organisationnel; Dielo Trouda nr. 3, aug. 1925 / Le problème organisationnel et l'idée de la „synthèse": DT 10, maart 1926 (Deze beide teksten zijn uit het russies in het frans vertaald en afgedrukt in het blad van de O.R.A., Front Libertaire nr. 9. Adres: 33 rue des Vignoles 75020 Paris France).
N. Machno: Sur la discipline révolutionnaire; DT 7–8, 1926 (in het frans vertaald afgedrukt in FL 8) / voorts talrijke nog altijd onvertaalde artikelen in onder meer DT 25, Le Libertaire nr. 227 en 269, 1929.
E. Malatesta: Anarchie et organisation; 1928, heruitgave Le Monde Libertaire, 1969 (30 rue Adr. Baysselance 33 Bordeaux France).
P. Archinow: Geschichte der Machno-Bewegung; Berlijn 1923, heruitgave Karin Kramer, 1974 (Postfach 106, 1 Berlin 44) en Solidarity (713 Armitage Avenue, Chicago Ill. 60614) i.s.m. Black & Red (Box 9546, Detroit Mich. 48202). 1974: History of the Makhnovist Movement.
Voline (V.N. Eichenbaum): The unknown revolution; Solidarity/Black & Red. 1974.
P.Avrich: The russian anarchists, Princeton 1976, University Press.
A. Constandse: Anarchisme van de daad; Den Haag 1969, heruitgave Stg. Pamflet, Groningen 1975.
S. Dolgoff: The anarchist collectives; Free Life Editions, New York 1974.
G. Leval: Collectives in the Spanish revolution; Freedom Press, London 1975.
G. & D. Cohn-Bendit: Linksradikalisme, remedie tegen een verklakt kommunisme; Van Gennep/Kritiese Bibliotheek, Amsterdam 1969.
A. Lehning: Radendemokratie of staatscommunisme; Van Gennep/Kritiese Biblioteek, Amsterdam 1972.
Clara Meijer-Wichman: De theorie van het syndikalisme; 1920 / **Solidarité Ouvrière**: Anarcho-syndikalisme; 1974 (beide opgenomen in de bundel De direkte arbeidersorganisatie; A.U., Postbus 1329 Amsterdam 1975).
Arnold Roller: Die direkte Aktion; New York 1903, heruitgave Arbeitshefte der Räte-Kommunisten, Underground Press Berlin, 1970.

De meeste van deze publikaties zijn nog verkrijgbaar. Roep daarvoor de bemiddeling in van Bas Moreel (distributie en import), Nobelweg 108 Wageningen.

Uitgaven van Pamflet:

A-1 Anton Constantandse GRONDSLAGEN VAN HET ANARCHISME 3e druk, 232 blz. f 15

A-2 Anton Constandse ANARCHISME VAN DE DAAD 4e druk, 192 blz. f 12,50

A-3 Anton Constandse MICHAEL BAKOENIN RUSSIES REBEL 2e druk, 280 blz. f 15,–

B-1 Thom Holterman OVER ARBEIDERSSTRIJD EN ARBEIDERSKONTROLE 24 blz. f 2,50

B-2 Boudewijn Chorus STAATSTERREUR IN DE BONDSREPUBLIEK ong. 150 blz. (versch. mrt. 1977) f 10,–

E-1 Anton Constandse DE BONNOT-GROEP/AUTOBANDIETEN 2e druk, 135 blz. f 7,50

K-1 Albert de Jong F. DOMELA NIEUWENHUIS 2e druk, 88 blz. f. 5,–

R-8 Petr Archinow/Nestor Machno e,a, ORGANISATORIES PLATFORM VAN DE REVOLUTIONAIRE ANARCHISTEN 36 blz. f. 5,–

S-7 RAF/Baader-Meinhof ONTWERP STADSGUERILLA 4e druk, 32 blz. f 2,50

S-8 INTERVIEW MET DE RAF 2e druk, 32 blz. f 2,50

S-12 INTERVIEW MET DE REVOLUTIONAIRE ZELLE 32 blz. f 2,50

B-A Abonnement op de **TEGENGIF**-reeks: brochures/boeken van publicsten uit De As groep over aktuele onderwerpen. Minimaal 250 blz. per jaargang f. 25. Los gem. 30% duurder.

Q-A Jaarabonnement op De As, anarcho-socialisties tijdschrift, 6 nrs. van 32-48 blz. f 12,– Los f 2,50 dubbelnr. f 3,50

Q-20 Constandse , Chorus, Mendes-Georges e.a. ORANJE & DE MONARCHIE 32 blz. f 2,50

Q-21 Constandse, Bervoets, Keulen e.a. BAKOENIN EEN EEUW DOOD 48 blz. f 3,50

Q-23 Chorus, Constandse, Ramaer e.a. DUITSLAND ZONDER SOCIALISME 32 blz. f 2,50

Q-24 Constandse, Ramaer e.a. AKTUEEL ANARCHISME 32 blz. f 2,50

Te bestellen door storting van de prijs op giro 25 53 850 van Stichting Pamflet, Postbus 1333 Groningen. Vermelding van bestelnummers volstaat. Bij abonnement nr. van ingang noemen.

Nestor Machno

PAMFLET - GRONINGEN